

En fortælling om et virvar af følelser

En kvalitativ undersøgelse om narrativer konstrueret af
forældre med anbragte børn

Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde
Aalborg Universitet
Rikke Floutrup Jensen
Studienummer: 20230773
Antal anslag: 155.717 inkl. mellemrum
Vejleder: Andreas Møller Jørgensen

Titelblad

Titel:

En fortælling om et virvar af følelser – En kvalitativ undersøgelse om narrativer konstrueret af forældre med anbragte børn

Uddannelse:

Kandidatuddannelsen i Socialt Arbejde

Aalborg Universitet, Aalborg

Institut for sociologi og socialt arbejde

Speciale udarbejdet af:

Rikke Floutrup Jensen

Studienummer:

20230773

Vejleder:

Andreas Møller Jørgensen

Dato for aflevering:

26. maj 2025

Antal anslag:

155.717 inkl. mellemrum

Abstract

This thesis aims to answer the following research question: *How do parents of placed children construct a narrative about their experience of the child removal, and how does the project ULF Særlig Støtte work with mental support for these parents after the child removal itself?*

The purpose is to examine how a child removal affects biological parents on a mental and emotional level, and whether the child removal risks worsening their existing vulnerability. At the same time, the aim is to investigate their need for support and how the project ULF Særlig Støtte can be considered as a supportive actor in this context. The research question is examined through qualitative methodology with social constructionism as the philosophy of science. The study includes eight qualitative interviews. Six interviews with parents of placed children, using a narrative approach and a loosely structured interview guide. The remaining two were semi-structured interviews with two employees from ULF Særlig Støtte. In addition, a working tool used by ULF Særlig Støtte in their support is interpreted through document analysis.

The empirical data is analyzed based on Catherine Kohler Riessman's narrative analysis strategy (2017). Relevant theory is used for the analysis and interpretation of the thesis' data. Michel Foucault's theory of power (2002) is used as the main theoretical framework to understand how subject positions influence the parents' narratives, self-perceptions and actions. Foucault is also used in the analysis of ULF Særlig Støtte's work. Erving Goffman (2010) supplements Foucault to understand the parents' identity in social contexts. To interpret the parents' emotional challenges, Aaron Antonovsky's theory of sense of coherence (2000) is applied, briefly supplemented by Eduardo Bericat's sociology of emotions in relation to anger (2015). Additionally, Nancy Fraser's theory of social justice (1999) is included in the interpretation of the expressed support needs of the parents and to understand the context from which the parents construct their narratives.

The thesis concludes that child removal is a distressing event for the parents, which potentially can worsen their vulnerability. The child removal leads to stigmatization and a sense of surveillance, which, drawing on Foucault, can be understood as a disciplining form of power. The parents position the authorities as the opponent in their narratives and express strong anger toward the system. A particularly significant frustration is that they do not understand the reason for the child's removal. Anger is a dominant emotion in their narratives, but the parents also describe themselves as being in deep sorrow. The thesis therefore concludes that the parents oscillate between grief and anger.

However, the parents do not experience this grief as being acknowledged, which creates challenges in receiving mental support to process what has happened. The thesis therefore concludes that there is inequality in access to support. It is also concluded that the complexity of the support need is challenged by the parents' positioning of the system as an opponent. ULF Særlig Støtte, however, largely acknowledges the parents' grief, and it is concluded that ULF Særlig Støtte can contribute to increasing the parents' sense of coherence. On the other hand, ULF Særlig Støtte does not support the parents' struggle against the system or their fight to have their children returned, and therefore a complexity arises between what the parents in this study are fighting for and what ULF Særlig Støtte can offer in their support.

Indholdsfortegnelse

1.0 Indledning	3
2.0 Problemfelt.....	4
2.1 De efterladte forældre	4
2.2 Behovet for mental støtte	6
2.3 ULF Særlig Støtte	7
3.0 Problemformulering.....	8
3.1 Afgrænsning	8
3.2 Begrebsdefinition	9
4.0 Socialkonstruktivismen.....	9
5.0 Metode og design.....	10
5.1 Litteratursøgning	10
5.2 Kvalitativ metode.....	11
5.2.1 Rekruttering af informanter	12
5.2.2 Interviews som data	13
5.2.2.1 Forældreinterviews: Det løst strukturerede interview.....	13
5.2.2.2 Medarbejderinterviews: Det semistrukturerede interview	14
5.2.2.3 Interviewsituationerne.....	15
5.2.3 Dokumenter som data	15
5.3 Ethiske overvejelser	16
5.4 Bearbejdning af data	17
5.4.1 Tematisk kodning af interviews	18
5.4.2 Databearbejdning af dokumentet ”Min forløbsbog”	18
5.5 Analysestrategi.....	19
6.0 Teori	20
7.0 Analyse.....	21
7.1 Præsentation af forældrene.....	21
7.2 Analysens første del: Konstruktionen af et narrativ.....	22
7.2.1 Underretningerne	23
7.2.1.1 Sifs narrativ	23
7.2.1.2 Tilsyneladende og faktisk identitet	24

7.2.2	Overvågning og subjektivering	26
7.2.2.1	Emilias narrativ	26
7.2.2.2	Panoptikon og selvdisciplinering	27
7.2.3	Anbringelsen som fortællingens vendepunkt	29
7.2.3.1	Mettes narrativ	30
7.2.3.2	Anbringelsen som et socialt vendepunkt	31
7.2.4	Sorg og vrede	34
7.2.4.1	Frejas narrativ	34
7.2.4.2	Oplevelsen af sammenhæng	35
7.2.5	Kampen	39
7.2.5.1	Adams narrativ	39
7.2.5.2	Kampen for at definere sandheden	40
7.2.6	Coda: Fortællingens afslutning	43
7.2.6.1	Lasses narrativ	43
7.2.6.2	Narrativets udvikling over tid	43
7.2.7	Delkonklusion	45
7.3	Analysens anden del: Forældrenes italesatte behov for mental støtte	46
7.3.1	Sorgen og støttebehovets berettigelse	46
7.3.2	Støttebehovets kompleksitet	49
7.3.3	Delkonklusion	50
7.4	Analysens tredje del: Mental støtte tilbudt af ULF Særlig Støtte	50
7.4.1	ULF Særlig Støtte som aktør i civilsamfundet	50
7.4.2	”At have et sted til sorgen”	51
7.4.3	Arbejdsredskabet ”Min forløbsbog”	52
7.4.4	Delkonklusion	57
8.0	Diskussion	58
8.1	Subjektpositioneringen hos ULF Særlig Støtte	58
8.2	Metodisk diskussion	59
9.0	Konklusion	61
10.0	Litteraturliste	64
11.0	Bilagsoversigt	68

1.0 Indledning

Hvert år anbringes ca. 3500 børn og unge både med og uden samtykke (Antczak et al., 2022, s. 15). I 2024 var der ifølge Danmarks Statistik i alt 13.959 anbragte børn og unge i Danmark (Danmarks Statistik, u.å.).

Formålet med en anbringelse er at sikre barnets trivsel, så barnet har de samme muligheder for at udfolde sit liv som sine jævnaldrende (Antczak et al., 2022, s. 15). Der kan dog ligge forskellige be- væggrunde bag en anbringelse. Jf. LBK nr. 282 af 17/03/2025. Bekendtgørelse af barnets lov. Her- efter kaldet Barnets Lov. Af §47 vedrørende anbringelse uden for hjemmet uden samtykke, fremgår det, at Børne- og Ungeudvalget kan træffe afgørelse om at anbringe et barn eller en ung uden for hjemmet, såfremt der er åbenbar risiko for, at barnets eller den unges sundhed eller udvikling lider alvorlig skade, hvor årsagen enten er 1) Utilstrækkelig omsorg for eller behandling af barnet eller den unge, 2) Overgreb, som barnet eller den unge har været udsat for, 3) Misbrugsproblemer, krimi- nel adfærd eller andre svære sociale vanskeligheder hos barnet eller den unge og/eller 4) Andre ad- færds- eller tilpasningsproblemer hos barnet eller den unge. Af §49 i Barnets Lov fremgår det desu- den, at der i særlige tilfælde kan træffes beslutning om at anbringe et barn umiddelbart efter fødslen, hvis der jf. §47 er åbenbar risiko for, at barnets sundhed eller udvikling vil lide alvorlig skade.

Årsagen til en anbringelse kan dermed både ligge hos barnet selv eller hos forældrene. Den hyppig- ste årsag til en anbringelse er dog bekymrende adfærd eller omsorgssvigt fra forældrene, særligt jo yngre barnet er (Laustsen, 2022, s. 60). Men hvad kendetegner egentligt disse forældre? Generelt ses det, at forældre til anbragte børn og unge er dårligt stillet socioøkonomisk, og at 43% af an- bragte børn har mindst en forælder, der selv har været anbragt som barn eller ung (Egelund et al., 2008, s. 68). Af en registerdatarapport om udsatte forældre fra Det Nationale Forsknings- og Analy- secenter for Velfærd (VIVE) fremgår det desuden, at 73% af forældre med anbragte børn modtager passiv forsørgelse (kontanthjælp eller førtidspension), 62% har en psykisk diagnose og 52% har en betinget eller ubetinget dom (Laustsen & Andreasen, 2021, s. 3). Der er dog stor individuel forskel på denne gruppe af udsatte forældre. Laustsen og Andreasen har karakteriseret udsatte forældre i fire overordnede grupper. Gruppe 1 er de mest ressourcestærke forældre, som hverken modtager passiv forsørgelse eller er kendetegnet ved psykisk sygdom, kriminalitet eller misbrugsbehandling. 11% af forældre med anbragte børn tilhører gruppe 1. Gruppe 2 modtager passiv forsørgelse og er dømt for kriminalitet, hvilket 24% af forældre med anbragte børn er kendetegnet ved. Gruppe 3 modtager passiv forsørgelse og har en psykisk sygdom, hvilket svarer til 50% af forældre med

anbragte børn. Gruppe 4 er de mest udsatte forældre, der både modtager passiv forsørgelse, er dømt for kriminalitet, har en psykisk diagnose og som har været i misbrugsbehandling. 15% af forældre med anbragte børn tilhører gruppe 4 (Laustsen & Andreasen, 2021, s. 4).

Det betyder altså, at hovedparten af forældre med anbragte børn lever et liv i stor udsathed. Hertil opstår spørgsmålet om, hvad der sker med udsathed, når man lægger en anbringelse oveni. Er der mon risiko for, at anbringelsen i sig selv kan øge forældrenes eksisterende udsathed?

2.0 Problemfelt

2.1 De efterladte forældre

En kvalitativ undersøgelse fra Storbritannien med syv mødre, der har fået et eller flere børn anbragt eller bortadopteret, beskriver hvordan mødre ofte følte sig alene i processen omkring anbringelsen, og særligt efterfølgende havde de svært ved at håndtere de følelser, som anbringelsen medførte (Memarnia et al., 2015, s. 305-306). Mødrene oplevede følelser som skyld, skam og håbløshed. Anbringelsen påvirkede deres identitet, hvilket gjorde, at de kom i tvivl om hvorvidt de fortsat kunne identificere sig som mor, når de ikke havde barnet hos sig. Desuden beskrev de en oplevelse af, at deres liv mistede mening. Mødrene håndterede tabet ved hjælp af strategier, der fik dem til at tage afstand fra de svære følelser, eksempelvis ved alkoholforbrug eller selvskade (Memarnia et al., 2015, s. 306). Ifølge Memarnia et al. beskrev mødre i deres undersøgelse, at de ikke følte, at deres sorg og tab blev anerkendt som legitim. Flere af mødre følte også, at de ikke havde ret til at føle sorg over, at deres barn var blevet fjernet (2015, s. 310-311). Et norsk kvalitativt studie, der inkluderer 13 forældre, peger på samme oplevelse (Otterlei & Engebretsen, 2022). At blive positioneret som en mislykket forælder er i høj grad relateret til skam og tabuisering. Forældrene i undersøgelsen havde en oplevelse af, at de følte sig uværdige til at sørge eller modtage støtte, fordi deres sorg var forbundet med deres eget nederlag som forældre (Otterlei & Engebretsen, 2022, s. 774-775).

Memarnia et al. beskriver, hvordan der hos forældre til anbragte børn kan være tale om en ambivalent sorg, hvor barnet er fysisk fraværende, men psykologisk tilstede hos forældrene. Dette er et tab, der modsat døden, er udefinerbart og der er eksempelvis ikke ritualer forbundet med tabet, som en begravelse. Sorg i forbindelse med dødsfald er offentligt anerkendt, hvorfor det er mere sandsynligt, at man modtager hjælp til at håndtere den sorg fremfor sorgen over en anbringelse (Memarnia et al., 2015, s. 310-312). Politisk og juridisk kan der argumenteres for, at disse forældres sorg i en dansk

kontekst, heller ikke anerkendes på lige fod med andre forældre i sorg. Dette ses jf. LBK nr. 114 af 29/01/2025. Bekendtgørelse af lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel (barselsloven). Herefter kaldet Barselsloven. Af §13, som vedrører retten til sorgorlov, fremgår det, at forældre har ret til 26 ugers sorgorlov efter et barns død, hvis barnet er dødfødt eller dør inden det fylder 18 år. Af §13, stk. 2 fremgår det, at hvis barnet bortadopteres, har forældrene ret til 14 ugers fravær, hvis barnet bortadopteres inden barnet er 32. uger gammel. Det betyder altså, at forældre med anbragte børn ikke er inkluderet i den lovbestemte sorgorlov.

Den britiske forsker Lisa Morriss italesætter også, at forældre til anbragte børn oplever en kompleks form for tab, fordi børnene stadig lever, men ikke lever hos forældrene (2018, s. 821). Morriss beskriver, hvordan moderskabet er til stede samtidig i både fortiden, nutiden og fremtiden, hvilket skaber det, Morris kalder 'haunted motherhood', altså hjemsoget moderskab. Mødrene lever for en fremtid med deres børn, men en fremtid, der måske aldrig bliver til virkelighed. Den fremtid som mødrene forestiller sig, opsluger nutiden, og derfor pointerer Morriss, at hjemsoøgelsen finder sted i både datid, nutid og fremtid (Morriss, 2018, s. 821-823). Omvendt kan dette håb for fremtiden med deres børn, for nogle forældre være en motiverende faktor med henblik på at foretage positive ændringer i deres liv og derved forbedre chancerne for at få barnet hjem, hvilket pointeres i et kvalitativt amerikansk studie, og derved relaterer håbet sig også til en modstands- og handlekraft (Lalayants & Sairadze, 2025, s. 2; 6). Studiet inkluderer 38 semistrukturerede interviews med forældre til anbragte børn, og konkluderer også hvordan forældrene oplever en kompleks sorg, der ofte ikke anerkendes af samfundet, fordi anbringelsen ofte er omgærdet af stigmatisering (Lalayants & Sairadze, 2025, s. 2). I en britisk artikel argumenteres der også for, at sorgen over en anbringelse ofte forstærkes af den samfundsmæssige stigmatisering af disse forældre (Broadhurst & Mason, 2017, s. 48-49). Ifølge Otterlei og Engebretsen forringes forældrenes selvværd ofte, og de kan føle sig devaluerede, flove, have dårlig samvittighed og selvhad (2022, s.775-776). Stigmatisering påvirker i høj grad disse forældre, og flere internaliserer også rollen som mislykket forælder. Forældrene kan frygte at blive dømt af samfundet, hvorfor flere forældre vælger at holde anbringelsen hemmelig for sin omgangskreds (Otterlei & Engebretsen, 2022, s. 775). Selvom forældre til anbragte børn kan opleve stigmatisering fra samfundet, oplever flere af forældrene en tryghed og forløsning ved at dele deres situation med andre forældre i samme situation, fordi de kender til den samme skam, smerte og sorg, og dermed kan støtte hinanden i disse følelser (Otterlei og Engebretsen, 2022, s. 775-776). Størstedelen af forældrene i Lalayants & Sairadzes studie manglede dog nogen at betro sig til angående de psykosociale udfordringer, der var forbundet med anbringelsen (2025, s. 7).

2.2 Behovet for mental støtte

På baggrund af de præsenterede forskningsartikler og rapporter i dette problemfelt, står det klart, at det er nødvendigt, at forældre til anbragte børn får adgang til mental støtte i forbindelse med disse sager, så de kan få støtte til at bearbejde de følelser og oplevelser de efterlades med. I en artikel fra DR fortæller formand for ForældreLandsforeningen FBU Anders Brøndtved, at forældre til anbragte børn sjældent får hjælp til at håndtere den sorg og de traumer, som er forbundet med oplevelserne omkring en anbringelse (Fick & Rødkær, 2023). I artiklen udtaler Sophie, som er mor til tre anbragte børn følgende:

Jeg var traumatiseret og stresset og bange, men jeg tror, noget af det kunne være taget i opløbet, hvis jeg havde haft nogen at tale med udover min familie og mit netværk. Jeg følte mig så forkert, jeg havde brug for at blive hørt og for, at nogen fortalte mig, at min reaktion var helt naturlig. (Fick & Rødkær, 2023).

Af Barnets Lov §75 har kommunen dog pligt til at tilbyde forældrene en støtteperson i forbindelse med barnets anbringelse. Støttepersonen vælger forældrene selv, og er uafhængig af forvaltningen, og kan f.eks. fungere som bisidder til diverse møder (Olsgaard et al., 2023, s. 105). Til trods for at kommunerne har pligt til at tilbyde en §75-støtteperson, har kun 1 ud af 4 forældre til et anbragt barn eller ung en sådan støtteperson (Laustsen & Andreasen, 2021, s. 15).

Et norsk kvalitativt studie belyser de udfordringer, som forældre til anbragte børn oplever, og hvordan støtte efter anbringelsen kan få afgørende betydning for forældrenes selvbillede (Syrstad & Slettebø, 2020). I forskningsartiklen beskrives det, hvordan Child Protection Services (CPS) har en kompleks rolle, fordi de på samme tid fjerner et barn fra forældrene og samtidig skal støtte forældrene. Forældre oplever derfor ofte, at de ikke kan betro sig til CPS af frygt for, at det vil påvirke deres sag. Af denne årsag blev det offentlige Family Counselling Services (FCS) udviklet, som er et frivilligt tilbud til disse forældre, hvor de kan få støtte til at håndtere deres situation og deres følelser efter barnets anbringelse. Tilbuddet indebærer både individuel rådgivning, og mulighed for at møde andre forældre i samme situation i netværksgrupper (Syrstad & Slettebø, 2020, s. 100-101). Studiets data blev indhentet gennem to fokusgruppeinterviews og individuelle interviews med seks informanter, som havde modtaget rådgivning fra FCS (Syrstad & Slettebø, 2020, s. 102). Et stort tema hos forældrene var, at de ikke forstod, hvorfor deres barn skulle anbringes, og ofte turde de ikke spørge CPS, fordi de var bange for, at det ville stille dem endnu dårligere i sagen (Syrstad & Slettebø, 2020, s. 103-104). Forældrene beskrev, at de ofte følte sig mødt med fordømmelse og

stigmatisering af CPS, hvilket gjorde, at de ofte forsøgte at regne ud, hvad CPS forventede af dem. Resultaterne fra dette studie viser, at forældrene har et stort behov for at blive mødt med værdighed og respekt, hvilket de oplevede i rådgivningen ved FCS. De oplevede, at deres identitet hos CPS var en identitet som mislykket forælder, mens de hos FCS oplevede sig selv som en værdig person (Syrstad & Slettebø, 2020, s. 105-106). Undersøgelsen forløb over en længere periode, og af resultaterne ses det, hvordan deltagernes refleksioner transformerede sig over tid. Forældre beskrev f.eks., at de stod i et dilemma i forhold til deres eget syn på, hvad en god forælder er. Er en god forælder en der kæmper for at få sit barn hjem eller er en god forælder en der lader sit barn blive hos en plejefamilie, hvis det er der barnet har det bedst. Syrstad og Slettebø pointerer, at dette illustrerer et vigtigt resultat fra undersøgelsen, fordi sådanne interne konflikter hos forældrene indikerer, at der i dialogerne er potentiale for, at samtaler båret af ligeværdighed og respekt kan føre til en redefinition af identiteten, og ændre forældrenes selvbillede og forståelse af deres situation (2020, s. 105-106).

Med baggrund i studiet af Syrstad og Slettebø bliver det altså tydeligt, at den rette støtte i disse sager, kan have afgørende betydning for forældrene. Da de norske forældre lagde vægt på at kunne betro sig til nogen uden tilknytning til sagen, er det i en dansk kontekst måske relevant at rette blikket mod civilsamfundsorganisationerne.

2.3 ULF Særlig Støtte

Civilsamfundsorganisationen Udviklingshæmmedes Landsforbund (ULF) igangsatte i sommeren 2024 et projekt ved navn ”ULF Særlig Støtte – ifm. graviditet og anbringelse” (Interview Lene, d. 13/2 2025). Til trods for at navnet indikerer, at støtten kun er i forbindelse med graviditet, udtaler medarbejdere fra ULF Særlig Støtte (benævnes herefter ULF SS), at de også ønsker at støtte forældre, der får anbragt et ældre barn og dermed ikke nødvendigvis lige efter fødslen (Interview Lene, d. 13/2 2025). Projektets formål er at tilbyde mental støtte til personer med udviklingshandicaps og/eller personer i en social udsat position, når der er risiko for anbringelse eller bortadoption (ULF, u.å.). ULF SS tilbyder støtte både før og efter anbringelsen eller bortadoptionen, og har fokus på at støtte i bearbejdningen af de svære følelser. Efter anbringelsen har de desuden også et stort fokus på forældrenes sorg (ULF, u.å.).

Broadhurst & Mason pointerer, at anbringelser forstærker forældrenes samfundsmæssige eksklusion, og at omfanget af de udfordringer disse forældre oplever, er ringe forstået (2017, s. 41). Memarnia et al. pointerer, at der bør være et fokus på forældrenes følelsesmæssige velbefindende, bl.a. fordi mange anbragte børn har kontakt til deres biologiske forældre, hvorfor forældrenes mentale

helbred også kan få betydning for børnenes trivsel (2015, s. 304). Langt størstedelen af de forskningsartikler der findes om forældrenes følelser og oplevelser er internationale undersøgelser, og der er dermed kun sparsom litteratur i en dansk kontekst om de biologiske forældres følelsesmæssige oplevelser i forbindelse med anbringelser. Samtidig ses der, ud fra dette problemfelt, en tendens til, at disse forældre kun i ringe grad får hjælp til at håndtere de følelser og den sorg, som de efterlades med efter en anbringelse. Det virker derfor særligt relevant at undersøge disse problematikker yderligere, samt hvordan ULF SS arbejder med denne målgruppe. Dette har ført til følgende problemformulering:

3.0 Problemformulering

Hvordan konstruerer forældre med anbragte børn et narrativ om deres oplevelse af anbringelsessagen, og hvordan arbejder projektet ULF Særlig Støtte med mental støtte til disse forældre efter selve anbringelsen?

Arbejdsspørgsmål:

1. Hvordan oplever og italesætter forældre med anbragte børn deres følelser og erfaringer i forbindelse med en anbringelse både før og efter selve anbringelsen?
2. Hvordan oplever og udtrykker forældrene deres behov for mental støtte efter selve anbringelsen?
3. Hvordan tilbyder ULF SS mental støtte efter anbringelsen, og hvordan relaterer dette sig til forældrenes konstruerede narrativer?

3.1 Afgrænsning

Specialet afgrænser sig til forældre, der har fået et eller flere børn anbragt inden det fyldte to år. Formålet hermed er at sikre en sammenlignelig sampling og undgå, at anbringelsen relaterer sig til barnets egne udfordringer, som oftere gør sig gældende jo ældre barnet er (Laustsen, 2022, s. 60). Fokus er derfor på anbringelser begrundet i forhold hos forældrene uden at selve årsagen belyses. Selvom ULF SS er forankret i ULF, undersøges forældrenes kognitive funktionsniveau ikke i specialet, da tilbuddet både henvender sig til forældre med og uden udviklingshæmning (ULF, u.å.).

En yderligere afgrænsning er taget i forhold til at undersøge støttebehovet efter selve anbringelsen, og hvordan ULF SS kan tilbyde støtte i denne periode. Dette valg er truffet, fordi det er efter anbringelsen, at forældrene konstruerer deres narrativer og derfor også den periode de taler ud fra.

Derudover har jeg ønsket en afgrænset problemformulering for at muliggøre dybdegående analyse. Undersøgelsen inkluderer derfor kun forældre, hvor anbringelsen er sket for mindst et år siden med henblik på at kunne undersøge, hvordan de påvirkes i tiden efter anbringelsen.

Til trods for at ULF SS både tilbyder støtte ved anbringelser og bortadoptioner er specialet afgrænset til anbringelser. Det skyldes, at forældre ved en bortadoption mister forældremyndigheden og muligheden for samvær, mens forældre til anbragte børn bevarer forældremyndigheden og oftest også har samvær med barnet (Olsgaard, Jørgensen & Sørensen, 2023, s. 27; 155-156). Dog inkluderes både tvangs- og frivillige anbringelser, hvilket vil sige anbringelser både med og uden forældrenes samtykke.

3.2 Begrebsdefinition

Forældre: Når der i specialet skrives forældre, refereres der altid til de biologiske forældre.

Samvær: Af Barnets Lov §103 fremgår det, at et anbragt barn eller ung har ret til samvær med forældre og netværk. En vigtig bemærkning i forbindelse med denne paragraf er, at samvær ikke er forældrenes ret, men barnets ret og samværet skal ske på barnets præmisser (Olsgaard et al., 2023, s. 75).

Hjemgivelse: Jf. Barnets Lov §100 kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om hjemgivelse, hvis det er til barnets bedste. Af §102 fremgår det, at forældre der har et barn anbragt med samtykke, kan anmode om hjemgivelse.

Mental støtte: Mental støtte defineres her som støtte til at bearbejde og håndtere følelsesmæssige og mentale udfordringer.

4.0 Socialkonstruktivismen

Specialets videnskabsteoretiske afsæt er socialkonstruktivismen, som bidrager med den ontologiske antagelse, at viden er en social konstruktion og at ingen dermed kan få adgang til sand og objektiv viden (Pedersen, 2012, s. 190-191). Vores antagelser og forståelser er menneskeskabte og ændrer sig over tid, og derfor ligger intet fast, fordi det i en anden tid og af andre mennesker ville kunne være anderledes (Ringø & Christensen, 2022, s. 123). Socialkonstruktivismen sætter fokus på at problematisere og sætte spørgsmålstejn ved commonsense-idéer ved at undersøge, hvordan selvfølgeligheder og antagelser konstrueres, særligt igennem diskurser og italesættelser i interaktioner (Ringø & Christensen, 2022, s. 123). Ved at dekonstruere selvfølgelig viden, kan specialet bidrage

til at afkode selvfølgelighederne og underliggende magtforhold, og dermed bidrage til nye erkendelser. Viden produceres altid fra et bestemt perspektiv, og dermed er den socialkonstruktivistiske epistemologi perspektivistisk (Pedersen, 2012, s. 188). Det betyder også, at nærværende speciale ikke kan komme frem til en objektiv sandhed om det undersøgte fænomen, og at jeg erkender, at jeg bidrager til datakonstruktionen, idet jeg ikke blot viderefører informanternes oplevelser og italesættelser, men at jeg igennem fortolkning og perspektivisme, er medskaber i konstruktionen af deres fortælling (Monrad, 2018, s. 115). Dette er derfor en vigtig refleksion i bearbejdningen af specialets data, hvorfor jeg i høj grad ynder at være så gennemsigtig som mulig.

Undersøgelsen er desuden udsprunget af en abduktiv tilgang, som er vekselvirkningen mellem teori og empiri (Olesen & Monrad, 2018, s. 19), hvilket går fint i forlængelse af socialkonstruktivismen. De perspektiver, der anlægges på empirien, udspringer nemlig både deduktivt, altså ud fra teori og eksisterende viden, og induktivt, hvor perspektiverne er udsprunget af empirien.

5.0 Metode og design

I dette afsnit argumenteres der for specialets metodiske overvejelser og valg, herunder litteratursøgning, indsamling og bearbejdning af data, den valgte analysestrategi samt forskningsetiske overvejelser. Formålet med afsnittet er at udvise metodisk transparens, og dermed højne specialets eksterne reliabilitet (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 318). Løbende vil de forskningsmæssige kvalitetskriterier blive diskuteret, og fremstår derfor ikke som en selvstændig del af metodeafsnittet.

5.1 Litteratursøgning

Indledningsvis og undervejs i specialet er der foretaget litteratursøgninger med det formål at op-tegne emnets state of the art for at placere specialet i en faglig kontekst af eksisterende viden (Frederiksen, 2015, s. 53).

Forskellige databaser er benyttet i litteratursøgningen, herunder Primo, Infomedia, VIVE, Bibliotek.dk, Scopus, Danmarks Statistik og Psykinfo. Indledningsvis var søgningen bred og ustruktureret med henblik på at spore mig ind på emnet og få inspiration til søgeord i den efterfølgende systematiske søgning. I databaserne Scopus, Psykinfo og Primo blev en systematisk søgning anvendt. I disse databaser blev søgeord relateret til emnet anvendt, og søgning blev gjort mere specifik ved brugen af de boolske operatorer AND og OR (Hørmann, 2015, s. 39). Samtidig udvidede jeg også søgningen ved at bruge trunkeringstegnet. I den systematiske søgning blev både engelske og danske

søgeord anvendt. Eksempler på søgeord i søgningen er: child removal, parent*, birth parent*, emotion*, pain, grief, support, anger. Søgningen efter videnskabelige artikler blev afgrænset til publikationer udgivet inden for de seneste 10 år, det vil sige i perioden 2015 til 2025 med henblik på at fremsøge aktuel og nutidigt forskning.

I databasen Primo er værktøjet ”Primo Research Assistant” anvendt, der ved hjælp af generativ AI kan finde litteratur. Dette er ikke et værktøj til systematisk søgning, og der formuleres derfor hele sætninger om den litteratur, man ønsker at finde (AAU^a, u.å.). Derudover er der anvendt kædesøgning, som dog er anvendt med en opmærksomhed på, at litteraturen med denne strategi bliver ældre og ældre (Hørmann, 2015, s. 39). Dette har særligt været en af overvejelserne i forhold til at vælge Scopus som database, da Scopus angiver litteraturens citeringer, og derved giver mulighed for at finde nyere litteratur (Elsevier, u.å.).

Alle de præsenterede videnskabelige artikler i specialets problemfelt er peer reviewed, og har afsæt i en vestlig kontekst. Flere af artiklerne anvendes senere i specialets analyse og holdes op imod specialets fund, hvorfor der kan argumenteres for, at den fremsøgte litteratur bidrager positivt til specialets analytiske generaliserbarhed (Kristensen & Hussain, 2019, s. 20).

5.2 Kvalitativ metode

Den kvalitative forskningsmetode findes særligt velegnet til at besvare specialets problemformulering, fordi en kvalitativ fremgangsmåde tillader et fokus på, hvordan personer italesætter deres oplevelser og følelser samt hvilken betydning, de tillægges (Kristensen & Hussain, 2019, s. 18-20). Den kvalitative metode skal i dette speciale i høj grad ses sammen med den narrative metode, der er orienteret mod at forstå, hvordan individer forsøger at skabe mening og sammenhæng i det de oplever ved at konstruere et bestemt narrativ (Faber & Nielsen, 2016, s. 168-169).

Det empiriske materiale, som ligger til grund for specialets kvalitative undersøgelse, er kvalitative forskningsinterviews og et arbejdsredskab anvendt af ULF SS, som fortolkes gennem dokumentanalyse. Interviews vurderes særligt velegnet til at besvare specialets problemformulering, fordi interviews muliggør indsigt i subjektive erfaringer og narrativer (Poulsen, 2019, s. 97), mens dokumentet benyttes til at supplere interviewene. I det følgende redegøres og argumenteres der for de valg, der er truffet i forbindelse med indsamling af data.

5.2.1 Rekruttering af informanter

Da jeg blev bekendt med, at ULF havde oprettet projektet ULF SS med udgangspunkt i mental støtte til forældre med anbragte børn, igangsatte det en nysgerrighed på, om der var lignende organisationer, der arbejdede specifikt med mental støtte og sorg. Efter flere søgninger på www.google.dk og www.socialkompass.dk fandt jeg ikke lignende tilbud. Jeg fandt det derfor særligt interessant at undersøge ULF SS. Jeg kontaktede ULF SS, og vi aftalte et indledende fysisk møde. Inden mødet havde jeg både et håb om at rekruttere medarbejdere og forældre fra tilbuddet. Alle forældrene havde dog fået anbragt barnet for mindre end et år siden, hvilket var imod specialiets afgrænsning og inklusionskriterie (jf. afsnit 3.1). To medarbejdere fra projektet ville dog gerne stille op til interviews, og de blev rekrutteret.

Til rekruttering af forældrene anvendte jeg en formålsbestemt sampling, fordi rekrutteringen specifikt har fokuseret på at rekruttere personer med bestemte kendetegn (Merriam & Tisdell, 2015, s. 96-99). Jeg kontaktede fire nordjyske kommuner og FBU ForældreLANDSforeningen, som er en forening for forældre med anbragte børn, men ikke med et specifikt fokus på mental støtte (FBU ForældreLANDSforeningen, u.å). Hos disse instanser fik jeg ikke adgang til informanter. Jeg begyndte derfor at lede efter facebookgrupper henvendt til forældre med anbragte børn. Jeg søgte via Facebooks søgefunktion med søgeordene *anbringelser*, *tvangsanbringelser* og *tvangsfjernelse*. Dette gav otte relevante grupper, hvoraf fem var private. Blandt de tre offentlige grupper skilte én sig ud ved at være markant større og mere aktiv. Jeg valgte derfor denne gruppe som rekrutteringsgrundlag. Jeg fik administratorens tilladelse til at lave et opslag med specialiets formål og rekrutteringskriterier (Bilag 1). Kort efter fik jeg kontakt til syv forældre, hvoraf én meldte fra grundet forhold relateret til anbringelsen. Jeg endte derfor med seks forældre som informanter, herunder et forældrepar, som dog interviewes hver for sig.

Jeg opdagede hurtigt, at facebookgruppen også fungerede som et støttende fællesskab for forældrene. Det vakte en nysgerrighed på, hvordan sådanne grupper kan forstås som et alternativ støttetilbud. Jeg kontaktede derfor igen administratoren og interviewede hende om gruppen. Til trods for, at interviewet blev gennemført, inddrages det ikke i analysen, fordi facebookgrupper kun fyldte lidt i forældrenes narrativer og samtidig var en skarp afgrænsning af problemformuleringen nødvendig. Interviewet med administratoren er dog alligevel relevant, fordi det bidrager til en forståelse af den kontekst forældrene er rekrutteret i. Administratoren beskrev blandt andet gruppen som et sted, hvor forældre kunne udtrykke deres frustrationer ved at "ventilere" og forklarede, at forældrene særligt

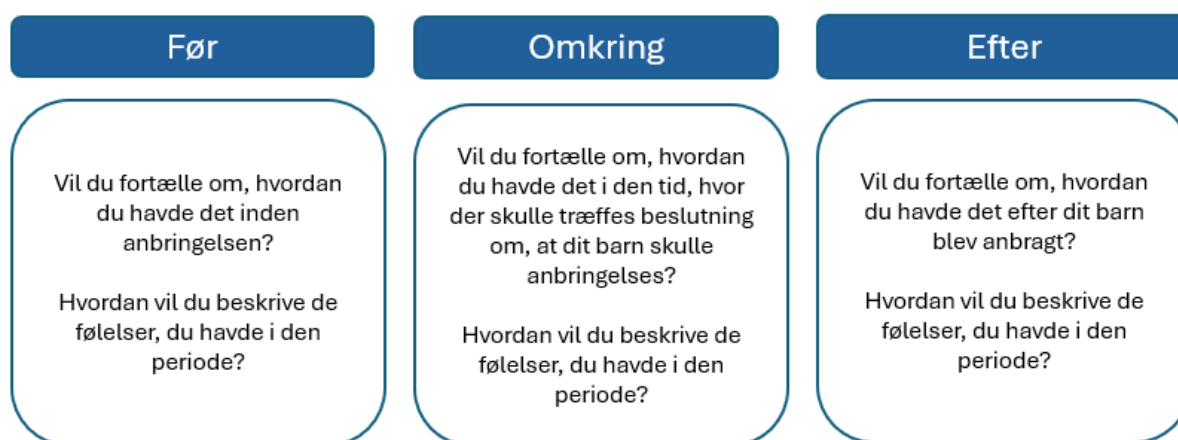
brugte udtryk som "at få stjålet sit barn" (Interview Mona, d. 24/2 2025). Dette diskuteres yderligere i specialets diskussion (jf. afsnit 8.2).

5.2.2 Interviews som data

I det følgende vil interviewene med forældrene og medarbejderne fra ULF SS blive udfoldet, og der argumenteres for de trufne valg. Interviewet med facebookadministratoren blev afholdt fysisk ud fra en semistruktureret interviewguide (Bilag 2), men idet interviewet ikke anvendes i specialets analyse, udfoldes dette interview ikke yderligere, men overvejelserne herom kan sidestilles med interviewene med ULF SS's medarbejdere.

5.2.2.1 Forældreinterviews: *Det løst strukturerede interview*

For at besvare specialets problemformulering er en narrativ metode valgt til forældrenes interviews. Med en narrativ tilgang lægges der vægt på, at mening skal forstås igennem måden hvorpå fortællingen italesættes og konstrueres (Ingemann et al., 2018, s. 208). Forældrenes fortælling skulle derfor være centrum for interviewet, og derfor faldt valget på en løs struktureret interviewform. Interviewguiden (Bilag 3) blev derfor bygget op på en måde, der ville opfordre informanterne til at fortælle deres fortælling uden at lede dem for meget i en bestemt retning, hvilket indebærer meget åbne spørgsmål, der opfordrer til dybdegående svar (Ingemann et al., 2018, s. 208-209). Interviewguiden blev udformet, så den ville understøtte en kronologisk fortælling med fokus på subjektive oplevelser og følelser forbundet med anbringelsen. Validitetsspørgsmålet i forhold til dette valg tages op i diskussionen (jf. afsnit 8.2). Interviewguiden er inddelt i tre enheder med fokus på livet før, omkring og efter anbringelsen. Hver enhed består af to interviewspørgsmål, som går igen i alle enheder, som vist i nedenstående figur 1:

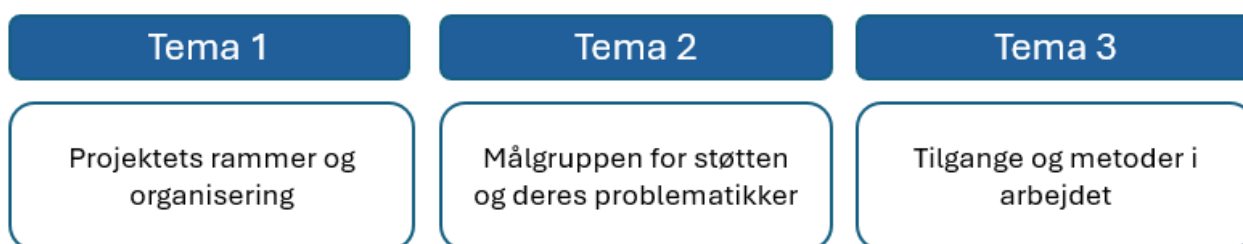

Figur 1: Interviewguide til forældreinterview

Der er brugt narrative beskrivende spørgsmål, som netop opfordrer informanten til at beskrive og italesætte sin fortælling, som den opleves af informanten selv (Ingemann et al., 2018, s. 180). Derudover blev informanten allerførst bedt om kort at præsentere sig selv. Til de to interviewspørgsmål i hver enhed var der tilhørende en række uddybende spørgsmål, som skulle sikre, at informanten kom omkring emner som var relevante for at kunne besvare problemformuleringen, som f.eks. om informanten havde oplevet at modtage mental støtte. Dette understreger at til trods for den løst strukturerede interviewguide, er spørgsmålene ikke neutrale, fordi spørgsmålene udstikker en retning for den fortalte fortælling (Warming, 2019, s. 120).

5.2.2.2 Medarbejderinterviews: Det semistrukturerede interview

Formålet med interviewene med medarbejderne fra ULF SS var ikke at forstå et narrativ, hvorfor disse interviews blev struktureret omkring det semistrukturerede interview, idet denne metode er relevant, når der søges specifik viden, men også til at forstå informantens egne erfaringer og synspunkter (Poulsen, 2019, s. 98-99). Til det semistrukturerede interview blev der udarbejdet en interviewguide inspireret af Kvale og Brinkmann, som beskriver at interviewspørgsmålene kan udarbejdes ud fra en struktur, hvor temaer for interviewet først identificeres. Herefter defineres et overordnet forskningsspørgsmål for hvert tema, hvorudfra selve interviewspørgsmålene opstår (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 185-187). Til interviewspørgsmålene var der desuden en række opfølgende spørgsmål. Interviewguiden er vedlagt som Bilag 4, og blev strukturerede ud fra følgende temaer:

Figur 2: Temaer i interviewguide til medarbejderinterviews

En vigtig bemærkning er, at problemformulering løbende har ændret sig, hvorfor de gældende problemformuleringer på interviewtidspunktet er skrevet ind i alle interviewguides for at tydeliggøre konteksten for spørgsmålene. Tydeliggørelsen af de forskellige problemformuleringer øger specialtets transparens, men samtidig kan de forskellige problemformuleringer også sænke den interne

validitet, og medføre bias i besvarelsen af specialets endelig problemformulering (de Vaus, 2001, s. 28)

5.2.2.3 Interviewsituationerne

Forud for alle interviews blev gennemsigthed prioriteret, så alle informanter var indforståede med interviewets formål og deres deltagelse. Formålet med dette var at forberede informanterne, da jeg, særligt med forældrenes interviews, forventede at emnet ville være sårbart for dem, og derfor ønskede at skabe en så tryk situation som mulig (Lo lacono et al., 2016, s. 9-10). Alle interviews blev lydoptaget. Varigheden for interviewene med medarbejderne fra ULF SS var ca. en time, mens forældrenes interviews gennemsnitlig havde en varighed på to timer, hvoraf det korteste var ca. halvanden time og det længste var ca. tre timer.

Da de fleste af forældrene var placeret geografisk langt væk, blev fem ud af de seks interviews afholdt online. Et interview blev afholdt fysisk i informantens eget hjem, hvilket øger den økologiske validitet, fordi interviewet foregik i informantens hjemlige og naturlige omgivelser (Bryman, 2016, s. 42). Det ene interview med medarbejderne fra ULF SS blev foretaget fysisk efter det indledende møde i ULF's egne lokaler, mens det andet interview med ULF SS blev afholdt online. Under de seks onlineinterviews havde alle informanter kameraet tændt, og var trykke herved. Dette er en fordel i onlineinterviews, da det muliggør information om informantens følelsesmæssige udtryk og gestik, og desuden kan et tændt kamera også bidrage til et mere naturligt interview (Lo Lacono et al., 2026, s. 12-14). Under alle interviews blev særlige følelsesmæssige udtryk og gestik nedskrevet med henblik på at udføre den senere transskribering så fyldestgørende og præcis som muligt. Betydningen af interviewsituationen som interaktion for den indhentede empiri diskuteres i specialets diskussion (jf. afsnit 8.2).

5.2.3 Dokumenter som data

For at supplere og nuancere undersøgelsens interviews og anden del af problemformuleringen vedrørende ULF SS's arbejde, anvendes ULF SS's arbejdsredskab "Min forløbsbog" som empiri. Dokumentet fik jeg kendskab til under medarbejdernes interviews, hvor de fortalte om arbejdsredskabet, og jeg spurgte uddybende ind til brugen af det.

Arbejdsredskabet, som dokument, bruges i analysen som vidensgenererende, idet der med dokumentet søges at genere ny viden gennem analyse og fortolkning (Ingemann et al., 2018, s. 69). Styrken ved dokumenter er, at indholdet ikke er påvirket eller farvet af forskeren, fordi forskeren ikke har haft indflydelse på frembringelsen af dokumentet (Ingemann et al., 2018, s. 71). Omvendt har

jeg dog stor indflydelse på den efterfølgende fortolkning. Analysen af dokumenterne skal derfor ses ud fra det perspektiv, som jeg anlægger. Hvis et andet perspektiv blev anlagt, havde analysen set anderledes ud. Dette understreger det socialkonstruktivistiske afsæt. Databearbejdningen af dokumentet beskrives i afsnit 5.4.2.

5.3 Ethiske overvejelser

Et vigtigt omdrejningspunkt for udarbejdelsen af specialet har været at udvise forskningsintegritet, hvilket indebærer at opfylde normerne for god forskning (Kristensen, 2019, s. 81). I 'Den danske kodeks for integritet i forskning' præsenteres tre principper for forskningsintegritet, nemlig ærlighed, gennemsigtighed og ansvarlighed (Uddannelses- og forskningsministeriet, 2014, s. 6). Det er netop med dette metodeafsnit, at jeg har forsøgt at argumentere for, at disse tre principper har været en rettesnor for de valg og fravalg, der er blevet truffet.

Nærværende speciale har affødt mange etiske overvejelser. Et af de første overvejelser var sensitiviteten af emnet, og om det kunne påvirke informanterne negativt at deltage. Det har derfor været afgørende at tilgå dette felt med stor respekt. Blandt andet indhentede jeg facebookgruppens administrators tilladelse til at rekruttere for at være respektfuld omkring gruppens potentielle funktion som et trygt rum for sårbare erfaringer, og for at sikre, at det ikke ville påvirke gruppens fortrolighed. Grundet det sårbare emne blev den narrative metode desuden også vurderet hensigtsmæssig, fordi forældrene her særligt har mulighed for selv at styre samtalen, og dermed også muligheden for at undgå specifikke emner. Desuden blev det også tydeliggjort indledningsvis under interviewene, at det var helt legalt, hvis der var noget, de ikke ønskede at tale om.

Som i alt forskning har det været vigtigt at få informanternes informerede samtykke i forhold til deres deltagelse, at tydeliggøre at deres deltagelse var frivillig og at samtykket kan tilbagetrækkes (Kristensen, 2019, s. 85). Inden afholdelsen af interviewene sikrede jeg derfor, at informanterne var indforståede med specialets formål, betingelserne for deres deltagelse og at interviewet blev lydoptaget. Dette blev gentaget til selve interviewet. Herefter fik jeg deres mundtlige samtykke. Til de fysiske interviews underskrev informanterne desuden en samtykkeerklæring (Bilag 5). Alle fortrolige filer, såsom lydfiler og transskriberinger, er opbevaret sikkert og fortroligt i en privat kanal i Microsoft Teams, der følger de gældende dataopbevaringsregler (Microsoft, 2025). Efter specialets afslutning er retningslinjerne for destruktion af data blevet fulgt.

En anden etisk overvejelse var om specialet skulle fortrolighedsstemles. Fordelen kunne være at informanterne ville føle sig mere trygge i forhold til at dele deres fortællinger, fordi interviewet ville opfattes mere fortroligt. I den indledende kontakt tilkendegav flere af informanterne dog, at de ønskede at deltage i interviewet, fordi de ønskede mere fokus på emnet. To forældre tilkendegav også, at de ikke havde behov for at anonymitet. Jeg blev derfor af den opfattelse, at det var mere i forældrenes interesse, at specialet skulle offentliggøres fremfor fortrolighedsgøres. Dette blev afgørende for valget, og derfor er specialet ikke fortrolighedsstemplet til trods for specialets sensitivitet. Alle informanter har samtykket hertil.

Til trods for at to informanter ikke havde behov for anonymitet er alle informanter anonymiseret, herunder også medarbejderne fra ULF SS. Facebookgruppen, hvor forældrene er rekrutteret igennem, fremgår heller ikke af navn. Alle informationer der vil kunne lede tilbage til informanterne, er derfor anonymiseret, herunder er bestemte kendetegn justeret eller ændret, og alle informanter er tildelt et pseudonym. Alle informanter er tilbudt at læse transskriberingen igennem med henblik på at højne den deskriptive validitet (Maxwell, 2002, s. 45). Tre informanter ønskede transskriberingen tilsendt. Én ønskede den udelukkende til eget brug som et redskab til bearbejdning, idet hun anså transskriberingen som hendes nedskrevne livsfortælling, og bad desuden også om lydoptagelsen, som blev tilsendt. Ingen informanter kom med bemærkninger efterfølgende.

5.4 Bearbejdning af data

Der kan argumenteres for, at analysen allerede begynder under interviewene, hvor informanternes fortællinger og udtalelser forfølges i forhold til det, der findes særlig relevant (Poulsen, 2019, s. 111). Selvom databearbejdningen er placeret i metodeafsnittet, kan der altså argumenteres for, at dette er en del af analysearbejdet.

Alle interviews blev umiddelbart efter afholdelsen transskriberet. Interviewene blev transskriberet ordret med brug af transskriberingsredskabet Good Tape, der anvender generativ AI til transskriberingen, og desuden følger retningslinjerne for GDPR (Good Tape, u.å.). Alle transskriberinger blev herefter systematisk gennemgået med henblik på en korrekt transskribering samt tilføjelse af non-verbalt sprog og følelsesmæssige reaktioner. Dette bidrager ifølge Maxwell til at højne den deskriptive validitet, da en så korrekt og virkelighedstro transskribering som muligt har været prioriteret (Maxwell, 2002, s. 45). I den forbindelse blev der udarbejdet en transskriberingsguide med henblik på at øge specialets transparens (Bilag 6).

5.4.1 Tematisk kodning af interviews

Efter transskriberingerne udførte jeg en tematisk kodning på tværs af alle interviews, idet jeg vurderede dette fordelagtigt som en indledende manøvre til den narrative analyse. Dette begrundes i afsnit 5.5. Alle interviews er underlagt samme tematiske kodning. Jeg anvendte analyseværktøjet NVivo med henblik på at skabe overblik og en struktureret kodning af specialets empiri. Den tematiske kodning illustrerer særligt specialets abduktive tilgang ved konstruktionen af datadrevne og begrebsdrevne koder. De begrebsdrevne koder er deduktive koder, der er udviklet på forhånd med udgangspunkt i bl.a. teori eller eksisterende forskning (Poulsen, 2019, s. 112). De begrebsdrevne koder er særligt opstået gennem specialets fremsøgte litteratur, og er eksempelvis ”stigmatisering”, ”sorg og krise” og ”identitet”. Datadrevne koder opstår derimod induktivt af empirien (Poulsen, 2019, s. 112), hvilket eksempelvis var koderne ”vrede og frustration”, ”overvågning”, ”systemkritik” og ”oplevelsen af sammenhæng”.

Efter kodningen af alle interviews, arbejdede jeg videre med de enkelte koder ved at samle dem under overordnede temaer i et kodetræ med henblik på at skabe overblik. Af kodetræet opstod seks temaer, som er illustreret i nedenstående figur:

Figur 3: Temaer i kodetræ

Kodetræet er vedlagt som Bilag 7, hvor de tilhørende koder er tilknyttet temaerne.

5.4.2 Databearbejdning af dokumentet ”Min forløbsbog”

Bearbejdningen af ”Min forløbsbog” er først gennemført efter den tematiske kodning, idet det har været relevant at kende koder og overordnede temaer fra interviewene for at kunne holde disse op imod dokumentet, men samtidig give plads til nye koder. ”Min forløbsbog” blev derfor gennemgået systematisk, hvor hver øvelse i bogen blev tildelt relevante koder. Kodningen resulterede i, at

øvelserne blev kategoriseret i alt seks koder: 'sorg og krise', 'oplevelsen af sammenhæng', 'legitimering af følelser', 'vrede og frustration', 'subjektivering' og 'kapitaler'. Ikke alle koder er lige repræsenteret i øvelserne og særligt har koderne 'subjektivering', 'legitimering af følelser' og 'oplevelsen af sammenhæng' markant flere referencer end de resterende tre koder. Når "Min forløbsbog" trækkes ind i analysen, vil det derfor være med udgangspunkt i disse tre koder.

5.5 Analysestrategi

Narrativ metode undersøger, hvad konstruktionen af et narrativ fortæller om individets forståelse af verden og sig selv (Olesen & Carlsen, 2018, s. 185). Der anlægges derfor en narrativ analyse over specialets empiri for at belyse, hvordan mening konstrueres gennem fortællinger.

Analysestrategien tager udgangspunkt i Catherine Kohler Riessmans narrative analyse, som består af tre tilgange, nemlig en tematisk, strukturel og dialogisk/performativ analyse, hvor tilgangene kan kombineres og tilpasses til det pågældende studie (Riessman, 2017, s. 246). Analysen af dette speciales data analyseres gennem en kombination af Riessmans udlægning af den tematiske og strukturelle narrative analyse.

Den tematiske analyse fokuserer på, hvad der bliver fortalt (Riessman, 2017, s. 246), og det er her til, at den tematiske kodning med kodetræet er relevant. Den strukturelle analyse fokuserer på, hvordan narrativer konstrueres (Riessman, 2017, s. 252). Riessman referer her til analyseapparatet udarbejdet af William Labov, hvor fortællingen kan analyseres gennem specifikke strukturelle narrative elementer, nemlig:

1. Sammendrag: Kort opsummering af fortællingens indhold.
2. Orientering: Præcision af situationen, herunder f.eks. tid, sted og deltager.
3. Komplikation: Beskrivelsen af et problem, en krise eller et vendepunkt.
4. Evaluering: Fortællerens refleksion over og formidling af meningen med fortællingen, og de følelser, der knytter sig til den.
5. Løsning: Komplikationens udfald beskrives.
6. Coda: Fortællingens afslutning, hvor fortælleren vender tilbage til nutiden.

(Riessman, 1993, s. 18).

Ved at anskue den strukturelle analyse gennem denne struktur tydeliggøres bl.a. fortællingens plot og sammenhængen (Ingemann et al., 2018, s. 210). Indenfor den strukturelle analyse er det også relevant at identificere prototypiske karakterer såsom hjælpere og modstandere, hvilket yderligere

bidrager til at forstå, hvordan fortællingen er konstrueret, og hvordan forskellige karakterer er positioneret og tillægges betydning (Bengtsson & Andersen, 2017, s. 286).

Riessmans dialogisk/performative element søger at forstå konteksten for konstruktionen af fortællingen i et interaktionistisk perspektiv, herunder med hvilket formål den performes som den gør (Bengtsson & Andersen, 2017, s. 287). Dette vil kort diskuteres i specialets diskussion (jf. afsnit 8.2).

Ifølge Riessman kan en narrativ analyse bidrage til en rekonstruktion af fortællinger, som tydeliggør pointer, der ikke umiddelbart var synlige (Olesen & Carlsen, 2018, s. 189). Den narrative analyse af dette speciales empiri søger derfor netop i tråd med socialkonstruktivistiske afsæt at de- og rekonstruere empirien for på den måde at skabe en dybere mening. I analysen udvælges og analyseres særligt relevante dele af informanternes fortællinger. Hver enkelt fortælling analyseres derfor ikke i hele sin helhed. Informanternes narrativer og italesættelser fortolkes med relevant teori for derved at kunne besvare problemformuleringen. For at være tro mod specialets videnskabsteoretiske afsæt vil konteksten for informanternes fortælling fremgå, når der benyttes citater for at tydeliggøre den kontekst som informanten taler ud fra. Dette bidrager desuden til at højne specialets fortolkningsvaliditet (Maxwell, 2002, s. 48-50). Empirien indhentet fra medarbejderne fra ULF SS ansues primær gennem en tematisk narrativ analyse.

6.0 Teori

I dette afsnit vil der blive argumenteret for valget af de teorier, der skal understøtte besvarelsen af specialets problemformulering. Teorierne udfoldes først i selve analysen, når de benyttes.

Speciales empiri analyseres med Michel Foucaults teori om magt og styring, herunder særligt med fokus på subjektivering (2002). Foucaults magtteori fungerer som specialets hovedteori, idet teorien vil være gennemgående i hele specialet. Således anvendes Foucault i analysen af forældrenes narrative konstruktioner, og hvordan forældrenes selvopfattelser og handlemuligheder påvirkes af subjektpositionen. ULF SS vil også blive analyseret ved hjælp af Foucault, idet det ønskes belyst hvilket subjekt denne aktør søger at styre forældrene ind i, og hvilken betydning det har for tilbuddet. I konstruktionen af narrativerne bliver det også i høj grad relevant at se på modstanden af magten. Empirien belyses derfor også i lyset af det, som Foucault kalder modmagt (Kristensen & Larsen, 2016).

Til at supplere Foucault som hovedteori i forhold til at forstå identiteterne i en social kontekst, vil Erving Goffmans teori om stigmatisering og informationskontrol blive inddraget i forståelsen af, hvad der socialt er på spil, når individer lever som forældre til et anbragt barn. Samtidig benyttes Goffman også til at forstå kompleksiteten omkring de faktiske og tilsyneladende identiteter (2010). Med henblik på at forstå den udfordring, som anbringelsen er for forældrene, benyttes Aaron Antonovskys teori om Oplevelsen af sammenhæng (OAS) med de tre delkomponenter begribelighed, håndterbarhed og meningsfuldhed (2000). Teorien skal desuden bidrage til en forståelse af forældrenes følelsesmæssige reaktioner, hvilket kort vil blive suppleret med Eduardo Bericat følelsessociologi i relation til vrede (2015). Antonovsky anvendes desuden til at belyse ULF SS's tilbud. Foruden disse teorier inkluderes Nancy Fraser for at forstå den samfundsmæssige kontekst forældrene taler ud fra samt deres italesatte støttebehov ud fra Frasers normative ideal om 'parity of participation' og hendes fokus på at social retfærdighed skal forstås gennem anerkendelse, omfordeling og repræsentation (Fraser, 1999; Dahl et al., 2005).

Under teoriudvælgelsen er generativ AI anvendt med henblik på at lave et overblik over alle de teorier, jeg overvejede at benytte. Jeg læste desuden selv om teorierne i litteraturen. Jeg valgte herudfra de teorier, jeg fandt mest relevante, og læste dybere ned i litteraturen. Desuden er generativ AI anvendt til delvist at validere mig i de situationer, hvor jeg var i tvivl om, hvorvidt jeg havde en rigtig forståelse af teorien. Jeg har været meget opmærksom på, at generativ AI ikke nødvendigvis har været retvisende eller givet mig det fulde billede af teorierne, derfor har jeg i høj grad prioriteret selv at læse ned i teorierne. Jeg har anvendt OpenAI ChatGPT, og har derfor været opmærksom på kun at fodre den med offentlige oplysninger (AAU^b, u.å.).

7.0 Analyse

Analysen er opdelt i tre dele, der hver søger at besvare de tre arbejdsspørgsmål, og dermed samtidig skal besvare specialets problemformulering. Indledningsvist præsenteres de rekrutterede forældres baggrundshistorie for at præcisere, hvilken kontekst forældrene taler ud fra.

7.1 Præsentation af forældrene

I følgende afsnit præsenteres kort de rekrutterede forældre. Ægteparret Emilia og Lasse er præsenteret sammen, fordi de faktuelle oplysninger er ens. For at beskytte informanternes anonymitet oplyses det ikke præcist, hvornår anbringelsen er fundet sted, men der anvendes tidsintervaller således, at det beskrives om det er mere eller mindre end fem eller 10 år siden. Børnenes alder på

anbringelsestidspunktet fremgår heller ikke, men jf. inklusionskriteriet er alle børn under to år på anbringelsestidspunktet.

Mette: Mette har tre børn, hvoraf de to yngste børn er anbragt uden samtykke for mindre end 10 år siden. Mette har samvær med sine døtre en time hver 28. dag. Mette beskriver at have haft en svær opvækst. Mette modtager førtidspension (Interview Mette, d. 20/2 2025).

Freja: Freja blev uplanlagt gravid som meget ung. Freja var selv anbragt udenfor hjemmet som ung. Frejas søn er anbragt med samtykke for mere end 10 år siden. De har samvær hver anden weekend og i ferierne. Freja er i dag studerende og har et barn mere, som ikke er anbragt (Interview Freja, d. 20/2 2025).

Adam: Adams søn anbringes med samtykke for mindre end 10 år siden. Adam har haft samvær med sønnen én gang i måneden, men har mistet samværet, og ser derfor ikke sin søn i dag. Adam er blevet far igen, og fortæller at kommunen aktuelt er meget opmærksom på familien. Adam beskriver sig som værende udenfor arbejdsmarkedet (Interview Adam, d. 21/2 2025).

Emilia og Lasse: Emilia og Lasse er gift, og har sammen en datter, der blev anbragt for mindre end fem år siden. Emilia og Lasse opholdt sig på et mor-barn-hjem inden anbringelsen. Datteren er anbragt med samtykke hos Emilias forældre, som en netværksanbringelse. Parret har samvær med datteren to timer i ugen, men det er fleksibelt, og de kan se hende oftere. Emilia har autisme, men ellers beskriver parret sig som veluddannede. Lasse er studerende, og Emilia er jobsøgende (Interview Emilia, d. 24/2 2025; Interview Lasse, d. 4/3 2025).

Sif: Sif blev uplanlagt gravid i en periode, hvor hun havde det psykisk svært. Sifs søn blev anbragt uden samtykke for mindre end 10 år siden. Sif har i dag samvær med sin søn i fem timer hver 14. dag. Sif beskriver desuden, at hun selv var anbragt som barn. Sif modtager i dag kontanthjælp, men skal snart afklares jobmæssigt (Interview Sif, d. 26/2 2025).

7.2 Analysens første del: Konstruktionen af et narrativ

Første del af analysen tager udgangspunkt i problemformuleringens første del, og søger derfor at besvare, hvordan forældre med anbragte børn konstruerer et narrativ om deres oplevelse af anbringelsen. Dermed skal denne del af analysen også besvare første arbejdsspørgsmål om, hvordan forældrene oplever og italesætter deres følelser og erfaringer i forhold til anbringelsen.

Denne del af analysen er bygget op således, at hvert afsnit repræsenterer et tema i fortællingerne. Hvert tema tager udgangspunkt i en strukturel narrativ analyse af én informants fortællinger og bakes op af en mere tematisk narrativ analyse, der inkluderer de andre informanternes perspektiver. Temaerne kommer som udgangspunkt i kronologisk rækkefølge, så analysens første del samlet set vil fremstå som en kronologisk fælles fortælling for forældrene.

7.2.1 Underretningerne

Fælles for alle forældrene er, at deres fortællinger starter med, at de får kontakt med kommunen i forhold til deres barn. Denne første kontakt resulterer for flere af informanterne i en underretning. Dette afsnit tager afsæt i Sifs fortælling.

7.2.1.1 Sifs narrativ

Adspurgt til hvordan Sif havde det op til kommunen blev indblandet, fortæller hun, at hun havde det psykisk svært og ikke havde sit eget hjem, men boede hos en kammerat. Da Sif bliver gravid, bliver det startskuddet til mange møder med sygehuset og kommunen. Sif fortsætter sin fortælling:

Vi ender så med at lave et rundbordsmøde (...). De spørger sådan ind til nogle ting, og vi skal ligesom have at vide, hvem gør hvad, og hvordan støtter vi bedst muligt. Men 10 minutter inde i samtalen, siger hende lederen af sundhedsplejen, som jeg aldrig har mødt før til mig, at: ”Jeg er ked af at sige det, men jeg er nødt til at lave en underretning på dig”. Så bliver jeg jo både bange og vred, fordi jeg ved godt, hvad sådan noget betyder. Og så siger jeg bare, at det synes jeg simpelthen er uordentligt. Vi sidder her og sådan noget, og jeg går selvfølgelig også i forsvar og alle de der ting. Men det jeg husker, det er, at jeg bliver så gal, fordi det er en, der ikke kender mig, der gør det. Jeg havde det bedre med, hvis det var egen læge eller du ved, nogle af dem, som havde kendskab til mig. (...). Jeg kan slet ikke være i det længere, og hører ikke mere, og bliver også sådan lidt og tænker, fuck, hvad betyder det? Og så bliver jeg også lidt sådan... Og tænker, skal jeg lave en underretning på mig selv og sige, at jeg faktisk er bekymret, og jeg gerne vil have noget hjælp? Og det gør jeg så. Jeg vælger at kontakte børne- og familieafdelingen, og sige, at jeg vil gerne lave en underretning på mig selv, fordi jeg har det rigtig svært, og jeg synes ikke, jeg får den hjælp og støtte, jeg har brug for. (Interview Sif, d. 26/2 2025)

Med en strukturel narrativ analyse ser man, hvordan Sif følger en traditionel fortællerstruktur. Sif orienterer først lytteren ved at angive situationen, som her er et rundbordsmøde og forklarer her

også, hvad formålet med mødet er. Under rundbordsmødet sker der en komplikation i Sifs fortælling, som samtidig bliver et vendepunkt i fortællingen, nemlig at der vil blive lavet en underretning fra en person, hun ikke kender. Herefter evaluerer Sif på komplikationen, og italesætter de følelser som hos Sif er forbundet med hændelsen; Sif bliver bange, gal og bekymret for, hvad underretningen kan komme til at betyde. Til sidst kommer Sif med en løsning; hun må lave en underretning på sig selv. Sif opfordres til at sætte flere ord på, hvorfor hun følte sig nødsaget til at lave en underretning på sig selv, og siger:

(...). Ja, men jeg følte også, det var den eneste mulighed, jeg havde. (...). Fordi jeg følte at en udefra, som ikke kendte mig, var inde og kunne bestemme på mine vegne i forhold til en underretning og de der ting. (...). Så jeg blev bange. Jeg blev bange for at blive misforstået. Jeg blev bange for at blive, altså at det blev ude af... Altså jeg var ikke medbestemmende, og jeg ikke var en del af det. (Interview Sif, d. 26/2 2025)

Her bliver det i Sifs fortælling tydeligt, at Sifs egen underretning bliver et forsøg på at få indflydelse. Samtidig kan der i Sif fortælling identificeres prototypiske karakterer, idet lederen fra sundhedsplejen med underretningen vækker følelser som frygt og vrede hos Sif, kan der argumenteres for at lederen kommer til at fremstå som modstanderen i Sifs fortælling.

7.2.1.2 Tilsyneladende og faktisk identitet

Sif lægger i narrativet vægt på, at lederen fra sundhedsplejen ikke kender hende. Det kan undre, hvorfor det netop er underretningen fra en fremmed, der frustrerer Sif fremfor underretningen i sig selv. Et lignende tema ses imidlertid hos ægteparret Lasse og Emilia. Efter fødslen bliver parret indlagt, og en læge de møder kortvarigt, laver en underretning. Her positioneres lægen som en tydelig modstander, og får en afgørende rolle for udfaldet i Emilias fortælling:

(...) Fordi havde han ikke besluttet at lave den underretning, så havde jeg måske ikke haft min datter anbragt. Fordi han var for hurtig. Og det værste ved hele det her, den læge der, overlægen på afdelingen, han så mig i kun fem minutter en gang hele mit ophold. Hvordan fanden kan han tage så voldsom en beslutning, når han har kun set mig... Det er ikke hans sted at beslutte. (Interview Emilia, d. 24/2 2025)

Emilia fortæller i forlængelse heraf, at hun havde opfattet underretningen anderledes, hvis den var lavet af jordemoderen, der fulgte hende i graviditeten, og kendte hende og Lasse (Interview Emilia, d. 24/2 2025). Det samme gælder for Sif, der som tidligere beskrev, at hun havde haft det anderledes, hvis underretningen kom fra hendes egen læge. Der kan argumenteres for, at frustrationen over

underretninger fra fremmede skyldes en oplevelse af at blive dømt på forhånd, hvilket kan forstås via Goffmans begreber om faktisk og tilsyneladende identitet. Den tilsyneladende identitet dækker over de egenskaber, andre forventer hos den afvigende, mens den faktiske identitet handler om de egenskaber, personen faktisk har (Goffman, 2010, s. 44). Når Sif og Emilia reagerer med frustration over underretningerne, kan det skyldes, at de føler, at der ikke er blevet taget højde for deres faktiske identitet.

I Lasses fortælling tillægges en læges hurtige vurdering også betydning. Hvorvidt det er den samme læge, som Emilia fortæller om, står dog uklart. Lasse fortæller følgende:

Der var også en læge i et kvarter, som var indover det, og så skrev efterfølgende i Emilias journal, at hendes autismediagnose fylder for meget. Og jeg er bare sådan... Altså hvordan kan en diagnose fylde for meget, når det er en del af personen? Og du har kun været der et kvarter. (Interview Lasse, d. 4/3 2025)

Her lægger Lasse, ligesom i Emilia og Sifs fortællinger, vægt på at lægen ikke kendte Emilia ordentlig, og der kan med Goffman igen argumenteres for, at der konstrueres en fortælling om, at den tilsyneladende identitet om en person med en diagnose, får lov at vinde over den faktiske identitet. Ud fra fortællingerne kan der altså argumenteres for, at forældrene konstruerer et narrativ, hvor forældrene reduceres til stereotype forestillinger i stedet for at blive set som hele mennesker. Emilia fortalte yderligere i forbindelse med lægen, der lavede underretningen, at hun oplevede det så uretfærdigt, at "Ham [lægen] klagede jeg over i ligebehandlingsnævnet og klagede over, at han har udsat mig for handicapdiskrimination, fordi det gjorde han." (Interview Emilia, d. 24/2 2025). Dette understreger yderligere argumentet om, at Emilia oplevede at blive vurderet ud fra hendes tilsyneladende identitet, fordi hun ikke kunne genkende de egenskaber, som hun blev tildelt og derfor klagede.

Med et socialkonstruktivistisk afsæt er formålet ikke at søge en objektiv sandhed, og derfor er det ikke relevant i hvilken grad disse tildelte identiteter er sande eller ej, men mere i hvilken grad de påvirker forældrenes oplevelse og konstruerede narrativer. Med Goffman kan der argumenteres for, at det centrale for forældrene i forbindelse med underretningerne er, at forældrene har en oplevelse af at blive vurderet ud fra deres faktiske identitet, og derfor bliver det afgørende for forældrene, at den person underretningen kommer fra, kender dem.

I dette afsnit er forældrenes identiteter analyseret ved hjælp af Goffman, men disse identiteter kan også belyses i et foucaulsk perspektiv, nemlig som udtryk for subjektivering gennem normative forestillinger om det rette forældreskab. Dette leder videre til specialets næste tema.

7.2.2 Overvågning og subjektivering

Et gennemgående tema i fortællingerne er følelsen af at blive overvåget, hvilket manifesterer sig i en følelse af altid at skulle præstere. Dette afsnit tager udgangspunkt i et narrativ fortalt af Emilia.

7.2.2.1 Emilias narrativ

Den underretning fra lægen, som blev beskrevet i forrige afsnit, resulterede hos Lasse og Emilia i et ophold på et mor-barn-hjem. Adspurgt til hvordan Emilia havde mens de opholdt sig der, fortæller Emilia følgende:

Jamen, jeg var stresset. Jeg følte mig konstant overvåget. Jeg var træt, og jeg var fuldstændig udmattet. (...). Jeg er lige blevet mor. Altså, jeg har alle de her hormoner, der suser rundt i min krop. Og jeg fik fandme brystbetændelse, fordi jeg havde det stresset og havde problemer med amningen, fordi de hele tiden blandede sig, og ville at jeg gav flaske. Altså, det var ikke kun det fysiske, fysiologiske aspekt af, at jeg lige har født. Det er som om, at de overhovedet ikke tager hensyn til det. Det er også det, at jeg er i søvnunderskud, så det er en dødelig kombination. Oveni det er jeg autist, og jeg har nedsat overskud, men det tog de heller ikke hensyn til. Og så holder de bare øje med en, og de siger, at alt går godt. Så er man til de der statusmøder, hvor så de nævner ting, hvor man bare sidder; hvad fanden, der er ikke nogen, der har sagt det til mig, altså hvad sker der? Altså, man føler sig taget på røven, altså som om de samarbejder eller kolliderer med kommunen, fordi de vil gerne fjerne det [barnet], som om de har bare bestemt sig i forvejen. Så det var helt forfærdeligt, og min frygt blev bekræftet, fordi jeg fik agtindsigt, mens jeg stadig var der, og jeg kunne se, at kun seks dage efter vi kom, havde de dømt os ude. Jeg kunne se det i en mail mellem kommunen og mor-barn-hjemmet. (...). Jeg kan ikke helt huske ordlyden, men det var tydeligt, at de vurderede, at vi var uegnede. (Interview Emilia, d. 24/2 2025)

I fortællingen sker der en gradvis optrapning af konflikt, hvilket indikerer en klassisk fortællerstruktur (Bengtsson & Andersen, 2017, s. 285-286). Der kan argumenteres for, at orienteringen for fortællingen skal findes i måden Emilia italesætter sin egen sårbarhed som nybagt mor på. Hun har lige født, er i søvnunderskud og er hormonelt påvirket efter fødslen, hvilket hun ikke oplever, at der

tages hensyn til og ej heller hendes autisme. Emilia indleder fortællingen med at beskrive konstant overvågning, hvilket også kan forstås som en orientering, men samtidig kan overvågningen også forstås som fortællingens komplikation, fordi det ifølge Emilia bl.a. er overvågningen, der fører til udmattelse og stress. Emilia fremhæver yderligere en komplikation, statusmøderne, hvor Emilias tillid til personalet på mor-barn-hjemmet blev brudt, fordi hun får mistanke om, at der er en skjult agenda om anbringelsen af hendes datter. Udfaldet af komplikationen fører til fortællingens coda, hvor Emilia får agtindsigt, og læser mailen mellem kommunen og mor-barn-hjemmet. Her bliver det for alvor tydeligt, at systemet ifølge Emilia ikke er på hendes side, hvilket også bliver Emilias evaluering af fortællingen. Emilias morale med fortællingen bliver derfor en konstruktion af systemet som skurken og en generel mistillid. Fortællingen centrerer sig om et tragisk plot, fordi Emilia overvældes af komplikationer, som hun ikke kan overvinde (Bengtsson & Andersen, 2017, s. 282), hvilket giver indblik i, hvordan Emilia opfatter sin situation. Fortællingens karakterer italesættes som dominerende og uærlige, hvilket underbygger fortællingens morale.

7.2.2.2 Panoptikon og selvdisciplinering

Der kan sættes spørgsmålstejn ved hvilken konsekvens den konstante overvågning, som Emilia italesætter, kan have. Foucault bruger fængslet Panoptikon som en metafor for en disciplinerende magtform, hvor muligheden for overvågning er konstant til stede, men uden at individet ved, om det faktisk bliver overvåget i det givne øjeblik (2002, s. 218). Den permanente mulighed for overvågning kan føre til, at individet begynder at selvovervåge og disciplinere sig selv. Ifølge Foucault bliver den disciplinerende magt dermed indlejret som en psykisk instans, der former individets adfærd, tanker og selvopfattelse. Gennem denne proces bliver individet underlagt en subjektiveringsproces, hvor det gradvist internaliserer eksterne normer og forventninger, og begynder at identificere sig med det subjekt, som magten forsøger at konstruere (Foucault, 2002, s. 218-220; Kristensen & Larsen, 2016, s. 148).

Emilia tilføjer følgende til sin fortælling, hvilket understreger overvågningens disciplinerende magt og betydning for selvopfattelsen:

Nogle gange troede jeg på dem [personalet] og tænkte, at så må jeg måske ikke være egnet. Måske skulle jeg have ventet med at få mit barn. Det ved jeg ikke, men jeg kan godt se, at det er dem, der er noget galt med. Men dengang vidste jeg det ikke, jeg var i tvivl. Men det var helt forfærdeligt. Det er en voldsom oplevelse. (Interview Emilia, d. 24/2 2025)

Emilias citat illustrerer, hvordan Foucault forstår magt, som 'en snigende kontrol i det stille' (Kristensen & Larsen, 2016, s. 143). For Foucault er magt ikke lig med tvang, men snarere en erkendelse af, at magt sker som en subtil kontrol, hvor individer begynder at opfatte virkeligheden i harmoni med den sandhed, som sandhedseksperterne italesætter (Kristensen & Larsen, 2016, s. 143). Der kan dermed argumenteres for, at Emilia internaliserer det subjekt som uegnet mor, som sandhedseksperterne (personalet på mor-barn-hjemmet) søger at identificere hende med. Samtidig har Emilias citat en coda, som bringer hende tilbage til nutiden, idet hun fortæller, at hun ikke identificerer sig med dette subjekt længere, og dermed tager afstand fra det. Dette vendes der tilbage til senere i afsnittet.

Hos Emilia har den disciplinerende magt haft indflydelse på Emilias tanker og selvopfattelse, men ifølge Foucault kan den disciplinerende magt også forme individets adfærd (Kristensen & Larsen, 2016, s. 149). Dette har særligt gjort sig gældende hos Freja og Sif. Freja beskriver, hvordan en konstant frygt og usikkerhed omkring hendes situation etablerede sig i en følelse af altid at skulle præstere:

I den opvækst min mor har givet mig, der siger hun, at kommunen kan bare komme og tage dit barn, hvis de føler for det. Så den sad allerede i mig i forvejen. Så jeg var hele tiden på overarbejde. (...). Jeg kunne ikke bare sætte mig ned og slappe af, fordi jeg hele tiden skulle vise at det hele var perfekt. (Interview Freja, d. 20/2 2025)

Sif italesætter en lignende virkelighedsopfattelse:

Men også den der med, hele tiden at skal gøre tingene til UG. (...) en af mine gode venner sagde [på et tidspunkt]; *"Der er ikke nogen, der står og kigger dig over skuldrene lige nu. Slap af. Sænk skuldrene. Du gør det godt nok. Du behøver ikke at præstere. Du behøver ikke at bevise noget. Du gør det godt nok, og du er god nok."* (Interview Sif, d. 26/2 2025)

Begge citater illustrerer oplevelsen af en evig potentiel overvågning, der kan sammenlignes med forholdene i Panoptikon. Både Freja og Sif italesætter en virkelighed, hvor de konstant oplever at skulle præstere, og derfor begynder at regulere deres adfærd ud fra en forestilling om myndighedernes blik. Dette relaterer sig til det som Foucault kalder governmentality-magten, som er en styringsform der netop søger at påvirke subjektet i overensstemmelse med sociale normer gennem ledelse af selvledelse (Kristensen & Larsen, 2016, s. 151-152). Til trods for at Freja og Sif begynder at regulere deres adfærd i overensstemmelse med det ydre pres, virker de dog ikke overbeviste om

identificeringen af subjektpositionen. For Foucault er magten produktiv (Kristensen & Larsen, 2016, s. 152), men der kan sættes spørgsmålstegn ved, for hvem denne magt er produktiv. Fra et samfundsmæssigt perspektiv kan der argumenteres for, at overvågningen hos Freja og Sif har formet et subjekt, der altid søger at gøre det rigtige, hvilket kan forstås produktivt. Sif og Freja har dog en anden morale med deres fortællinger, idet de fremhæver følelsen af konstant at skulle præstere som noget negativt, hvorved der kan argumenteres for, at mødrene oplever magten som undertrykkende fremfor produktiv. Deres regulering af adfærden kommer derved til at fremstå mere instrumentelt, som et middel til at opnå anerkendelse og forbedre deres muligheder i forbindelse med anbringelsessagen fremfor en accept af subjektpositionen.

I måden Emilia, Freja og Sif konstruerer og italesætter deres narrativer på, tager de altså afstand fra den subjektposition, som de italesætter, at systemet forsøger at konstruere og tildele dem. Når mødrene distancerer sig fra magten, opstår der muligheden for at frasige sig identificeringen af subjektet. Dette anerkender Foucault og bruger begrebet 'modmagt', som en mulighed for at udøve modstand mod den magt de oplever. Dette kan udfolde sig igennem en alternativ definition af virkeligheden eller som en alternativ måde at udforme virkeligheden på (Kristensen & Larsen, 2016, s. 153). Hvis man særligt ser på Emilias tidligere citat, beskrev hun, at hun ikke længere ser sig selv som en uegnet mor og italesætter ”jeg kan godt se, at det er dem [personalet], der er noget galt med” (Interview Emilia, d. 24/2 2025), og hvis man samtidig kigger på Emilias fortælling generelt (jf. afsnit 7.2.2.1), kan der argumenteres for, at særlig Emilias fortælle teknik kan forstås som en form for modmagt via en alternativ definition af virkeligheden. Dette fordi Emilia igennem sit narrativ forsøger at positionere systemet som uretfærdig og uden evne til at tage hensyn. Der kan derfor argumenteres for, at Emilias modmagt særligt sker i den efterfølgende evaluering af hændelserne og i udformningen af selve narrativet.

Til trods for at mødrene i retrospektiv i høj grad er bevidste om det ydre pres og de ydre forventninger, og samtidig med deres fortællinger søger at tage afstand fra subjektpositionen, formår de dog ikke at undgå en anbringelse. Dette leder videre til specialets næste tema om anbringelsen som narrativernes vendepunkt.

7.2.3 Anbringelsen som fortællingens vendepunkt

Når man ser på hvert interview som en lang fortælling, fremstår selve anbringelsen som vendepunktet i flere af forældrenes fortællinger. Dette tema centrerer sig om Mettes fortælling.

7.2.3.1 Mettes narrativ

Efter mange måneder, hvor kommunen har haft fokus på Mettes familie, bliver de kaldt til et møde, hvor de får at vide, at kommunen tiltænker at anbringe deres to døtre på sigt, men at det ikke er helt på plads. Mette uddyber:

Så jeg synes, at vi skal tage dem på ferie, og så være sammen med dem [børnene] de dage, indtil vi ved, hvad der sker og vi har et vennepar, der har sommerhus. (...).
Altså, det er ikke noget, der er sket i hast. Jeg skal jo pakke mad til børnene og tøj og legetøj og sådan noget der. (...). Og vi kører så mod sommerhuset. Efterfølgende har vi jo så fået at vide, at sagsbehandleren har indkaldt politiet og kørt rundt med politi- eskorte stort set hele eftermiddagen for at lede efter os. (...). På det her tidspunkt har vi slet ikke hørt fra hende [sagsbehandleren]. Vi vidste ikke, at hun ville fjerne børnene den dag eller noget som helst. Og vi hygger os med børnene i sommerhuset, og så da klokken, den er omkring klokken seks om aftenen, bliver vi ringet op af politiet, om hvor vi er henne og sådan noget der, hvorfor vi ikke tager telefonen, når sagsbehandleren ringer og sådan noget der. Så siger jeg, hun har jo ikke haft ringet til os. (...). Vi får så at vide, at der ligger en formandsbeslutning. Vi skal aflevere børnene (...). Da klokken er lidt over 20, da børnene har fået mad og er skiftet begge to og nat- tet, kører jeg så tilbage til gården. Der ligger der stadigvæk ingen formadsbeslutning til os. Og den skulle jo ellers ligge i postkassen. Min eksmands mor var kørt ud for at tjekke, om den lå i postkassen. Det gjorde den ikke. Så hun [sagsbehandleren] har faktisk kidnappet mine børn. (Interview Mette, d. 20/2 2025)

Mette starter med at orientere sin lytter om situationen; de er på vej i sommerhus for at hygge med børnene inden de måske skal anbringes. Mette italesætter også, at det ikke sker i hast, hvorved hun undgår at lytteren mistænkeliggør Mette selv. Hun prøver altså ikke at gøre noget forkert. Sympatien ligger dermed hos Mette, og der kan argumenteres for, at hun derved forsøger at fremstille sig selv som en troværdig fortæller. I sommerhuset opstår fortællingens vendepunkt; de ringes op af politiet, som beder dem om at aflevere børnene. Mette forsøger dog at kæmpe imod, idet hun forklarer, at sagsbehandleren ikke har haft ringet. Udfaldet af komplikationen og vendepunktet bliver, at familien kører hjem og afleverer børnene. Mettes evaluering af fortællingen bliver en tydelig positionering af sagsbehandleren som fortællingens modstander, der har ”kidnappet” hendes børn. Mette bruger derved sin magt som fortæller til at definere en anbringelse af børn som en kidnapning.

Desuden er det også den sætning, hun slutter sin fortælling af med, og det budskab kommer derfor også til at fremstå som fortællingens morale.

Adspurgt til om Mette vil sætte nogle flere ord på den aften, hvor hun skulle sige farvel til børnene, beretter Mette følgende:

Det er meget svært at sætte ord på, fordi de følelser... Altså fordi hele følelsesregisteret ræser igennem dig. Du aner ikke, hvad der sker. Du aner ikke, hvad der er sket. Du aner ikke hvorfor. Du ved ikke, hvorfor dine børn skal fjernes. (...). Det føles, som om dit hjerte bliver revet ud. Fordi du ved ikke noget om, hvorfor og hvordan og hvorledes. Du får bare intet at vide. Du får ikke udleveret nogen papirer. Du får ikke noget, sådan og sådan og sådan skal du forholde dig. Tæppet bliver bare revet væk. Det er et stort sort hul, der er nedenunder det tæppe. (Interview Mette, d. 20/2 2025)

Med denne tilføjelse til Mettes fortælling evaluerer hun yderligere på hændelsen. Det bliver tydeligt, at Mette ikke begriber, hvorfor børnene skal anbringes. Til trods for at der kan argumenteres for, at Mette med sit sprogbrug og fortælle teknik forsøger at definere hændelsen som en kidnapning, og derved genvinder en vis form for kontrol, følger fortællingen et tragisk plot. Det tragiske plot bliver tydelig i ovenstående citat, hvor hun beskriver sig fuldstændig uvidende omkring, hvorfor børnene blev anbragt.

7.2.3.2 Anbringelsen som et socialt vendepunkt

For særligt Freja, Sif, Emilia og Mette kan der argumenteres for, at anbringelsen ikke kun bliver et vendepunkt i relationen til deres børn, men at det også bliver et socialt vendepunkt, idet de i sociale sammenhænge oplever at blive mødt med fordomme grundet deres nye identitet, som forældre med et anbragt barn.

Under interviewet med Freja fortæller hun, at hun har været flov over at skulle sige til andre, at hun har en anbragt søn. Adspurgt til hvorfor det har været svært, fortæller Freja yderligere:

Det er jo nok bare den her norm, man har med, at man er en familie derhjemme, og at man ved godt, at når folk hører, at man har et barn i pleje, eller der er anbragt, så tænker de jo straks, at det er fordi, at du ikke kan klare opgaven som forælder, eller at du har et misbrug, eller et eller andet, der gør, at du ikke kan varetage opgaven som forælder. (Interview Freja, d. 20/2 2025)

Sif fortæller også om, hvordan hun har mærket andres fordømmelse, da fordomme bl.a. har påvirket hendes datingliv og veninderelationer (Interview Sif, d. 26/2 2025). Sif har nu fået en kæreste, som har børn fra et tidligere ægteskab. Ifølge Sif har kærestens ekskone udtryk bekymring for eks-parrets fælles børn, fordi deres far er kæreste med Sif, der har et anbragt barn. Sif uddyber:

Det var mega hårdt, fordi det var igen et angreb mod mig, men uden at have noget at have det i (...). Men jeg føler mig lidt, som om jeg er mærket, at det er sådan en kz-lejr, hvor jeg har fået en tatovering op ad armen eller et eller andet, og så er det synligt. Jeg føler ikke, at... Jeg kan på ingen måde flygte fra det eller gøre noget. Jeg er indlagt til det her, om jeg vil det eller ej. (Interview Sif, d. 26/2 2025)

Når særligt Freja oplever det svært at informere andre om hendes situation, kan der argumenteres for, at identiteten som forældre med et anbragt barn, er det som Goffman kalder potentielt miskrediterende. Når et individ er potentielt miskrediteret er den stigmatiserende egenskab ikke nødvendigvis synlig eller kendt af omgivelserne (Goffman, 2010, s. 16). Det er derfor først, når forældrene oplyser omgivelserne om deres stigma, at stigmaet bliver kendt, hvorved de kan opleve at blive udsat for stigmatisering. Til trods for, at Sif er potentielt miskrediteret oplever hun dog sig selv som mærket, og bruger kz-fangernes tatovering som reference til at konstruere en forståelse for hendes situation, hvilket kan indikere, at hun oplever sig selv som miskrediteret og ikke blot potentielt miskrediteret. Idet Sif italesætter kærestens ekskones bekymring, som et angreb, kan der med Goffman argumenteres for, at Sif oplever at blive kategoriseret ud fra en stereotypisk forståelse af mor til et anbragt barn (Goffman, 2010, s. 21). Der må argumenteres for, at det er det samme, der gør sig gældende, når Freja i ovenstående citat italesætter: ”så tænker de jo straks, at det er fordi, at du ikke kan klare opgaven som forælder, eller at du har et misbrug, eller et eller andet” (Interview Freja, d. 20/2 2025). Goffman beskriver, hvordan stigmatiseringen kan medføre en underminering af de egenskaber som individet faktisk indeholder, svarende til individets faktiske identitet (Goffman, 2010, s. 44; 83), som blev beskrevet tidligere (jf. afsnit 7.2.1.2).

Som potentielt miskrediteret bliver det dog muligt for individet at styre andres adgang til det stigma man bærer. Dette kalder Goffman informationskontrol, og her vil det være forskelligt, hvilken taktik man benytter sig af (Goffman, 2010, s. 83). Mette fortæller under interviewet om følgende episode:

Nogle måneder efter at børnene blev fjernet, så overhørte jeg tilfældigvis oppe i den lokale Rema, at børnene var blevet fjernet på, at børnenes far havde pillet på dem og banket dem, og jeg havde sultet dem. Så valgte jeg, at derfra måtte vi gå frem

offentligt og fortælle, at... Det er et lille lokalområde, vi boede i. Og fortælle, nej det er ikke derfor, at børnene blev fjernet. Vi ved ikke hvorfor, og vi er absolut ikke enige i kommunens beslutninger. (Interview Mette, d. 20/2 2025)

Her havde Mette ingen kontrol over oplysningen om, at børnene var blevet anbragt, men hun fik kontrol over årsagen dertil. Der kan derfor argumenteres for, at Mette benyttede informationskontrol, idet hun tog ejerskab over informationen og stoppede rygterne, ved at være åben om anbringelsen.

Som potentielt miskrediteret kan en taktik i forbindelse med informationskontrol også være at passere, hvilket indebærer at skjule sit stigma (Goffman, 2010, s. 113). Sif beskriver under interviewet, at hun deltog i en temadag hos sundhedsplejen, som hun oplevede som afgørende for sit syn på sig selv som mor, idet hun pludselig så sig selv som god nok. Til temadagen var den ingen, der kendte til anbringelsen, og adspurgt til, hvad der var særligt ved netop denne temadag, italesætter Sif: ”Det var, at der nok ikke sad nogen, der var forudindtaget eller havde nogle holdninger om mig som mor, som menneske (...). At jeg var en helt almindelig mor” (Interview Sif, d. 26/2 2025). Der må her argumenteres for, at Sif til denne temadag lykkedes med at passere og skjule sit stigma, hvilket Sif oplevede meget positivt, fordi hun fik lov til at være ”en helt almindelig mor”. Sif undgår altså miskrediteringen, idet hun passerer. Goffman mener da også, at såfremt det er muligt, vil potentielt miskrediterede forsøge at passere, fordi der er flere fordele ved at fremstå som ”normal” end som afviger. Omvendt beskriver Goffman også, at det kan være særdeles krævende at passere, fordi der må være en konstant vågenhed omkring de informationer man deler, så man ikke kommer til at afsløre sig selv (Goffman, 2010, s. 115-116).

Ifølge studiet af Otterlei og Engebretsen, præsenteret i problemfeltet, påvirker stigmatisering i høj grad disse forældre, hvorfor nogle forældre, ligesom Sif, vælger at holde anbringelsen skjult, fordi de frygter samfundets fordømmelse (2022, s. 775-776). Fundet i dette norske studie stemmer derfor overens med fundet i dette speciale. Der kan derfor argumenteres for, at anbringelsen ikke blot er et vendepunkt i fortællingerne, men at anbringelsen for flere forældre bliver et socialt vendepunkt, fordi det medfølgende stigma påvirker deres muligheder for at udfolde sig socialt. Ifølge Broadhurst og Mason forstærker stigmatiseringen af forældrene ofte den sorg, som forældrene bærer over anbringelsen (2017, s. 48-49). Denne sorg nuanceres i følgende afsnit.

7.2.4 Sorg og vrede

Af anbringelsen afstedkommer forskellige følelser hos informanterne. Særligt fylder vrede meget, og er desuden allerede optrådt i undertonen af flere af informanternes citater i de tidligere afsnit. Et analytisk fund i empirien er, at det særligt er to følelser, der træder tydeligst frem, nemlig sorg og vrede, som i fortællingerne optræder i en pendulering. Dette afsnit tager afsæt i Frejas fortælling.

7.2.4.1 Frejas narrativ

Adspurgt til hvordan Freja havde det op til anbringelsen af sin søn beretter hun følgende:

Jeg var angst og ked af det. Og følte mig magtesløs. Altså hjælpeløs. Og jeg synes også, at... Altså rent faktisk dengang, jeg valgte, at han blev anbragt og de fjernede ham så meget fra mig. Der gik der faktisk ikke andet end.... Da jeg kommer hjem i vores eget igen. Der lavede jeg ikke andet end at sove. Altså jeg blev depressiv. Meget depressiv. Og så endte jeg faktisk med at falde tilbage i stofferne. Efter kort tid. Og tog ikke stofferne sådan dagligt, men jeg tog stoffer. Og jeg endte faktisk med, at jeg prøvede på at tage mit eget liv i piller, fordi at hele min verden... Altså jeg havde ikke noget at vende hjem til, fordi hele min verden den var blevet taget fra mig. Så hele min hverdag havde drejet sig om det her lille barn. Så det der med at skulle lære at trække vejret uden ham, det var en lang proces. Hvis jeg ikke havde haft den underbo, som jeg havde dengang, så havde jeg heller ikke siddet her i dag [fordi det var underboen, der fandt Freja i forbindelse med selvmordsforsøget]. (Interview Freja, d. 20/2 2025)

Frejas fortælling følger ligesom de tidligere analyserede narrativer et tragisk plot. Freja orienterer først lytteren om hendes følelsesmæssige tilstand; angst, ked af det, magtesløs og hjælpeløs. Komplikationen og fortællingens vendepunkt er anbringelsen. Freja evaluerer hændelsen og forsøger at skabe mening ved at italesætte, hvordan følelserne førte til en dyb depression. Løsningen på fortællingens komplikation bliver for Freja, at hun falder tilbage i et stofmisbrug og forsøger at tage sit eget liv. Med sin coda bringer Freja lytteren tilbage til nutiden, idet hun fortæller, at underboen er årsagen til, at hun er i live i dag, og dermed placeres underboen også som fortællingens hjælper. Selvom Freja på dette tidspunkt var i en voldsom krise og sorg, opstår der i fortællingen en vekselvirkning mellem sorgen og en vrede, særligt rettet mod systemet.

Freja fik flere år efter endnu et barn, som ikke er anbragt. Freja fortæller, hvordan hendes anbragte søn ikke forstod, hvorfor hans lillebror skulle bo hos Freja, når han ikke selv gjorde. Adspurgte til hvordan Freja havde det, da sønnen sagde det, fortæller Freja følgende:

Altså, jeg syntes, det gjorde ondt, også fordi, at efter jeg er blevet ældre, som sagt, så var jeg jo så ung, da jeg fik ham, altså da jeg fødte ham. Og man kender ikke systemet, man kender ikke rettighederne. Så jeg har følt lidt, at langt hen ad vejen, så er man røvendt, og så har jeg ikke haft overskuddet, og jeg har ikke haft troen nok på mig selv til at kunne tage ham hjem. (Interview Freja, d. 20/2 2025)

Med denne tilføjelse til fortællingen bliver det tydeligere, hvem Freja positionerer som narrativets modstander. Modstanderen er systemet, som hun føler sig "røvendt" af, og der kan derfor argumenteres for, at der med det ordvalg er en vrede og frustration. I forlængelse af denne vrede vender Freja endnu engang tilbage til at tale om sorgen, da hun fortæller, at hun oplever relationen til den yngste søn tættere end med sin ældste søn, og siger: "Og det er virkelig også en stor sorg for mig i dag at se, at jeg er gået glip af det [den tætte relation], og at jeg får det ikke." (Interview Freja, d. 20/2 2025). Dette understreger igen penduleringen mellem sorg og vrede.

7.2.4.2 Oplevelsen af sammenhæng

Freja er ikke den eneste informant, der oplever sorgen så overvældende, at livet føles meningsløst. Under interviewet italesætter Sif en virkelighedsopfattelse af, at systemet efterlader forældrene uden at hjælpe dem videre, når først barnet er anbragt. Sif fortsætter som følgende:

(...) Jeg kan godt forstå, hvis nogen de [tænkepause] vælger at tage deres eget liv, eller ikke kan være i det. [tænkepause]. Der har jeg også været, hvor jeg har tænkt [bliver berørt], at der er ingen grund til, at jeg er her. Det vil nok bare være bedst for min søn, hvis jeg ikke var her. Det synes jeg er voldsomt, at man bliver skubbet så langt ud. At man når der til, at man tvivler på om man overhovedet er værdig til at have et liv. [tænkepause]. Fordi man i alle henseender får at vide, at du er ikke god nok, du er ikke god nok. (Interview Sif, d. 26/2 2025)

Idet både Freja og Sif italesætter tanker om og et reelt forsøg på selvmord i deres fortællinger, stemmer det overens med, at det i specialets problemfelt blev pointeret, at forældre med anbragte børn kan have en oplevelse af, at deres liv mister mening efter anbringelsen (Memarnia et al., 2015, s. 306). Freja beskrev desuden yderligere i sin fortælling, hvordan hun faldt tilbage i et misbrug,

hvilket også er et tema, der berøres hos Memarnia et al. og forklares med at være en strategi for at kunne håndtere de svære følelser forbundet med sorgen (2015, s. 306).

Antonovsky beskriver, hvordan menneskers evne til at overkommer den modstand, de møder afhænger af om individet har en oplevelse af sammenhæng i relation til udfordringen. I oplevelsen af sammenhæng (OAS) gør tre komponenter sig gældende, begribelighed, håndterbarhed og meningsfuldhed. Begribelighed henviser til forudsigelighed og om man forstår, hvad der sker og hvorfor. Håndterbarhed refererer til hvorvidt individet oplever at have ressourcerne til at klare de udfordringer, man stilles overfor. Den sidste komponent, meningsfuldhed, beskriver Antonovsky som OAS's motivationselement, det vil sige om det vurderes meningsfuldt for individet at engagere sig i at finde en mening med udfordringerne og gøre sit bedste for at klare sig igennem dem (Antonovsky, 2000, s. 34-37). Antonovsky pointerer, at alle komponenterne er nødvendige for OAS, men at de ikke altid har samme betydning eller vigtighed i alle situationer (2000, s. 37-40).

Der kan argumenteres for, at Frejas selvmordsforsøg og Sifs selvmordstanker kan rekonstrueres gennem en OAS-analyse. I deres fortællinger fremstår især håndterbarhed og meningsfuldhed som udfordrende. Freja konstruerer en fortælling om sig selv som ung mor uden viden om sine rettigheder og uden tro på egne evner til at kæmpe imod anbringelsen. Ligeledes beskriver Sif mangel på støtte og en oplevelse af ikke at være god nok. Begge mødres italesættelser kan ifølge Antonovsky pege på lav grad af håndterbarhed, fordi mødrene ikke oplever sig i stand til at påvirke deres situation. Denne følelse af manglende håndterbarhed synes i begge fortællinger at bidrage til manglende meningsfuldhed. Der kan derfor argumenteres for, at udfordringerne opleves så uoverkommelige, at det bliver svært for mødrene at finde mening med de udfordringer, de stilles overfor og motivationen til at klare sig igennem dem. Fortællingerne kan derfor ses som et udtryk for lav OAS, særligt i relation til håndterbarhed og meningsfuldhed, hvilket får alvorlige konsekvenser for deres mentale trivsel, idet de ender med at sætte spørgsmålstegn ved, om livet overhovedet er værd at leve.

Selvom komponenten begribelighed ikke tillægges stor betydning hos Sif og Freja, tildeles manglende begribelighed en særdeles stor rolle hos Adam, Emilia og Mette. Adam, som har mistet samværet med sin søn, italesætter med frustration, at han ikke oplever at have fået en forståelig forklaring på, hvorfor han ikke må se sin søn. Ifølge Adam er forklaringen, at han har spillet guitar for sin søn. Adam fortæller følgende:

Ja, nu kommer den tunge mappe frem. Altså, nu kan jeg prøve at vise dig her. Hele den her stak papirer [Adam viser en stak papirer med hundredvis af sider, der ligner et

leksikon]. (...). Dem lavede jeg, fordi jeg ikke måtte se mit barn mere, fordi jeg havde spillet guitar for min søn. Og så tænkte jeg, hvis ikke jeg kunne få hjælp af en advokat, så må jeg jo være snotdum. Så jeg gik i gang med at finde ud af alting selv. (...) det her er jo så en indholdsbetegnelse: Hvad er tanker, hvad er følelser, hvad er bevidsthed, hvad er mennesker, hvad er dyr, hvad er mønstre, hvad er gasser, hvad er (...) [Adam læser resten af indholdsfortegnelsen op]. Det begyndte jeg så at udpensle, så alle ville kunne forstå det. Fordi hvis de siger til mig, at jeg ikke må spille musik for min søn, men de hører musik i bilen på vej på arbejde, eller på vej ned i vuggestuen, når de skal aflevere eller hente ham. Og hvis de siger, at jeg ikke er kompetent nok til at må noget som helst, og ikke kan få hjælp af en advokat, så må det jo være, fordi jeg er dum. Altså så satte jeg mig ned, og så begyndte jeg at udpensle alt andet end hvad jeg kunne forstå. (Interview Adam, 21/2 2025)

Adam tilføjer til sin fortælling, at han også satte sig ind i forskellige lovbøger og juridiske ordbøger. Adams fortælling er præget af frustration og vrede grundet en manglende begribelighed i forhold til, hvordan guitaraspil kan føre til, at Adam har mistet samværet. Denne del af narrativet kan derfor læses som en lav grad af begribelighed. Antonovsky påpeger, at de tre komponenter i OAS ikke nødvendigvis er gensidigt afhængige, hvilket f.eks. indebærer, at en lav grad af begribelighed kan eksistere med en høj grad af håndterbarhed og meningsfuldhed (Antonovskys, 2000, s. 37-40). Der kan i Adams fortælling argumenteres for, at til trods for en lav grad af begribelighed, forsøger han med sit leksikon og sit studie af lovgivningen at genskabe en sammenhæng i en verden, som Adam med sin fortælling har konstrueret som kaotisk og usammenhængende. Adams initiativer kan altså ifølge Antonovsky italesættes som en stærk motivation for at finde mening i situationen, hvilket medfører et forsøg på håndterbarhed. Der kan derfor argumenteres for, at Adam forsøger at opnå OAS ved at anvende sine ressourcer til at kompensere for den manglede begribelighed gennem en høj grad af meningsfuldhed og håndterbarhed.

Under interviewet med Emilia fortæller hun, at hun gerne ville have haft hjælp til at bearbejde oplevelserne. Adspurgt til hvilke følelse hun har brug for hjælp til at få bearbejdet, fortæller Emilia følgende med vrede i stemmen:

Jeg tror, det er bare en masse vrede. Jeg sidder med en hel masse vrede. (...). Jeg kommer aldrig til at forstå, hvad jeg har gjort for at fortjene det her. Jeg kommer aldrig til at forstå tankegangen. Ja, ja, de kan sige loven, men for helvede, der er masser af fleksibilitet i den måde, man fortolker loven på. (...). Så jeg køber ikke nogen af

deres argumenter. Fordi vi er ikke til fare for vores barn. Vi har måske vores udfordringer, og det er derfor, vi har taget imod alt, for at vise, at ja, vi har, og vi gerne gør det bedste for vores barn. Men åbenbart er det for meget, eller vi passer ikke ind i deres kasser, så derfor var den eneste mulighed at fjerne hende. Altså hold nu op. Det er pis og papir det hele. Det tror jeg ikke på. De har bare en dagsorden. (Interview Emilia, d. 24/2 2025)

Ud fra ovenstående citat kan der også hos Emilia argumenteres for en lav grad af begribelighed. Emilia og Adams ovenstående udtalelser illustrerer en dybere tendens i empirien, nemlig at en lav grad af begribelighed ofte medfører vrede. Denne sammenhæng er også tydeligt hos Mette. Mettes mangel på begribelighed italesatte hun i sit narrativ, hvilket bl.a. fik hende til at definere anbringelsen som en kidnapning (jf. afsnit 7.2.3.1). Begribeligheden er ifølge Antonovsky vigtig for OAS, men kan der være andre grunde til, at forældrene har behov for at forstå anbringelsen? Mette beskriver under interviewet, at hun ønsker at forstå anbringelsen, så hun kan arbejde med sig selv og derved øge chancen for hjemgivelse, og tilføjer: ”Men hvordan? Hvis du ikke ved hvad du skal arbejde med. Du kan jo ikke arbejde med alt på en gang” (Interview Mette, d. 20/2 2025).

Fælles for Adam, Emilia og Mette er, at vrede fylder en særlig stor del af deres fortællinger, og at de bl.a. også alle har klaget til forskellige instanser, og har sat sig grundigt ind i lovgivningen (Interview Mette, d. 20/2 2025; Interview Adam, d. 21/2 2025; Interview Emilia, d. 24/2 2025). Ligesom hos Adam kan der derfor både hos Mette og Emilia argumenteres for, at de ud ad vreden finder motivationen til at forsøge at håndtere udfordringerne og kæmpe for at få deres børn hjem.

Analysen med Antonovsky nuanceres derved, idet der ud fra specialets empiri kan konstrueres en tendens til at graden af de forskellige komponenter i OAS giver anledning til forskellige følelsesmæssige og narrative udtryk. Lav begribelighed, som særligt gør sig gældende hos Emilia, Adam og Mette, synes at afføde frustration og vrede, som i visse tilfælde transformeres til en form for handlekraft eller modstand. I modsætning hertil synes lav håndterbarhed og lav meningsfuldhed i højere grad at være knyttet til følelser som sorg og magtesløshed, hvilket i Sif og Frejas tilfælde kommer til udtryk i form af selvmordstanker og meningsløshed. Dermed kan der også argumenteres for, at sorgen fremstår som en mere passiv og lammende følelse, mens vreden træder frem som en mere aktiv og handlekraftig reaktion.

Selvom nogle af fortællingerne i højere grad end andre bærer præg af vrede og andre i højere grad er præget af sorgen, pendulerer de alle imellem disse følelser. Vreden og frustrationen er altså til

stede i alle fortællingerne, hvilket fører specialet videre til næste afsnit, nemlig kampen. En kamp som ofte motiveres af vreden.

7.2.5 Kampen

Der kan sættes spørgsmålstegn ved, hvorfor forældrene konstruerer fortællinger præget af så meget vrede. Bericat argumenterer for, at vrede kan ses som en affektiv reaktion, hvor der hos individet aktiveres en form for magt gennem fjendtlighed og aggression rettet mod den, der anses som værende ansvarlig for et uretfærdig eller negativt udfald (2015, s. 502). Dette sammenholdt med den fremanalyserede håndterbarhed, der ofte følger med vreden, fører dette for alle forældrene i dette speciale til en kamp. En kompleks og mangesidet kamp. Dette tema centrerer sig om Adams narrativ.

7.2.5.1 Adams narrativ

I forlængelse af Adams citat fra forrige afsnit, hvor Adam, grundet den oplevede ubegribelighed i forhold til at have mistet samværet med sin søn, begyndte at undersøge alt selv, fortsætter Adam fortællingen som følgende:

Og så begyndte jeg at tage udgangspunkt i de her lovbøger. Så gik jeg i gang med at lave min egen sagsbehandling. Hvordan og hvorledes de [kommunen] bryder lovgivningen. (...). Da jeg meldte dem til politiet, der mente politiet at jeg havde en klagesag. Og der fandt jeg alle de punkter selv, hvordan de kunne blive dømt under straffeloven. Fordi det er strafbare forhold. Det er ikke en klagesag! (...). Og det er jo det her med, hvor meget skal man gøre for at få sin ret? Altså min søn har ret til at se hans familie, og vi har ret til at se min søn. Men det er åbenbart ikke muligt i dagens Danmark. Og det er jo menneskehandel, der foregår. (Interviewer: Hvordan tænker du, at det er menneskehandel, der foregår?). Det er jo fordi (...) hver gang de anbringer et almindeligt barn, som ikke har autisme eller nogen psykiske sygdomme, så får de [kommunen] 85.000 kroner om måneden. Og hvis plejefamilien får 24.500 i måneden, så er der 60.500 om måneden tilovers til administration. Og jeg har bevis på, at der kan gå op til tre måneder imellem socialrådgiveren fra kommunen svarer. Så på de tre måneder har hun ikke brugt så meget som en time. Men hun har fået 181.500 for at behandle min sag. Men hun har ikke lavet noget for dem. (...). Altså, det er jo det her med, uanset hvad borgeren siger, så er borgeren fuld af løgn. Og jeg kan bevise det her, det er jo derfor, jeg begyndte at optage det [møderne med kommunen]. Fordi, at

hvis jeg er fuld af løgn, og jeg ikke forstår noget som helst, men jeg må gerne gå ud og tage mig et arbejde. Jeg må gerne gå ud og smide skattepenge i skattekassen, så de kan kidnappe flere børn. Det må jeg gerne. Og jeg har altid arbejdet, siden jeg var 14 år. Men jeg har ikke lyst til at indbetale penge mere for, at de skal bruges mod at tage mine børn eller tage dine børn eller tage naboens børn. Uden grund! (...). Og dem, der benægter, at det hænger sammen, og siger, at jeg er tosset, tro mig, de får sådan en lærestreg, fordi det hele, det er jo kommercielt handel. (Interview Adam, d. 21/2 2025)

Adams fortælling skiller sig ud fra specialets øvrige fortællinger, fordi den ikke følger en klassisk fortællerstruktur. I ovenstående uddrag af Adams fortælling og hele interviewet som helhed, optræder der ikke en direkte indledning, vendepunkt eller afslutning. Adams narrativ bærer præg af et kaonarrativ, idet det ofte bliver svært for lytteren at følge med i, hvordan en hændelse hænger sammen med en anden (Bengtsson & Andersen, 2017, s. 286). Ifølge Faber & Nielsen illustrerer konstruktionen af narrativer, hvordan fortælleren forstår sig selv og verden (2016, s. 168-169). Der kan derfor argumenteres for, at Adam oplever verden som kaotisk, hvilket også er det narrativets plot giver indtryk af. Adams narrativ følger som den eneste fortælling i dette speciale, som udgangspunkt ikke et tragisk plot, men derimod konstrueres fortællingen omkring et ironisk plot, hvilket er kendetegnet ved en fortælling om meningsløse forhold i en verden, der er præget af kaos (Bengtsson & Andersen, 2017, s. 282). Det ironiske og kaotiske kommer til udtryk, fordi Adam konstruerer en virkelighed, hvor kommunen, der burde fungere som hjælpesystem, italesættes som værende karakteriseret ved lovbrud, menneskehandel, kidnapning og kommerciel handel. Et kaos som Adam skal forsøge at finde vej igennem.

Adams morale med fortællingen bliver en kritik af et utroværdigt system, hvor han som fortæller bruger sin magt til at definere en sandhed, der understøtter hans egen position og fortællingens morale. Samtidig bliver omdrejningspunktet også en kompliceret flersidet kamp. Adams fortælling illustrerer derved en kamp mod systemet, en kamp for retfærdighed og anerkendelse, en kamp for sin søn, en kamp for begribelighed og en kamp for definitionsretten. Disse kampe er vævet ind i hinanden, men igennem forældrenes fortællinger bliver det tydeligt, at denne flersidede kamp ender med at blive en konstruktion af et narrativ, hvis agenda bliver en kamp for at definere sandheden.

7.2.5.2 Kampen for at definere sandheden

Adam beskriver som nævnt anbringelser som menneskehandel, kidnapning og kommerciel handel. Yderligere tilføjer Adam til sin fortælling, at det han har oplevet i forbindelse med anbringelsessagen, ifølge Adam kan beskrives som bl.a. psykisk tortur, gaslighting, frihedsberøvelse,

menneskerettighedsbrud, forsøg på folkedrab og omsorgssvigt (Interview Adam, d. 21/2 2025). Som tidligere beskrevet definerede Mette ligeledes anbringelsen som en kidnapning (jf. afsnit 7.2.3.1). Sif sammenligner i sin fortælling den uvished, som forældre med anbragte børn ofte lever i, med tortur, og siger:

Det er vildt svært at være i, især når man sidder og har en masse følelser og noget, der er på spil. Så kan man sige, at øhh, det lyder åndssvagt og banalt, men hvor jeg tænker, at det [uvished] er en helt almindelig torturform, man har brugt i mange århundrede med fanger (...) som kan knække selv den mest hardcore elitesoldat. (Interview Sif, d. 26/2 2025)

Emilia beskriver med vrede i stemmen noget tilsvarende, idet hun bliver spurgt, hvad det betød for hende som mor og menneske det, hun oplevede i forbindelse med anbringelsessagen:

Det var traumatiserende, det var overgreb, jeg havde for helvede lige født. Det var ikke bare et overgreb på min person, det var fandme et overgreb på min krop. Jeg havde lige født, og de tog ikke hensyn til det. Det er ikke i orden. Det er lige før, jeg er sikker på, at det kan gå ind under tortur eller vanærende behandling af borgere. (Interview Emilia, d. 24/2 2025)

Med Sif og Emilias citater tilføjes ordene tortur, traumatisering, overgreb og vanærende behandling til listen af stærkt ladede ord informanterne benytter i relation til anbringelserne. Samtidig bidrager disse ord igen til en tydelig positionering af myndighederne som modstanderen. I et foucaultsk perspektiv kan forældrenes sprogbrug forstås som modmagt, fordi forældrene forsøger at dekonstruere den dominerende sandhedsproduktion og subjektivering af forældre med et anbragt barn (Kristensen & Larsen, 2016, s. 153). Subjektpositionen genforhandles derfor i konstruktionen af deres narrativer fra at være uegnede forældre til at være et offer for umenneskelig behandling, f.eks. med ordvalget tortur, og derved konstruerer forældrene en alternativ definition af virkeligheden. Der kan derfor argumenteres for, at forældrene med deres narrative konstruktioner forsøger at tage kontrol over de oplevelser, hvor de oprindeligt følte sig magtesløse. Forældrene opnår derfor også oprejsning, og taber under interviewet ikke ansigt som narrativets fortæller, fordi de formår at rekonstruere deres narrativ til deres fordel.

Når Bericat beskriver vrede som en reaktion på oplevet uretfærdighed (2015, s. 502), kan dette bidrage til en forståelse for, hvorfor forældrene oplever et behov for at udtrykke sig så intenst. Med

specialets socialkonstruktivistiske afsæt er formålet ikke at analysere den objektive sandhed af forældrenes fortællinger, men snarere hvorfor fortællingen konstrueres som den gør, og hvilken betydning det får (Pedersen, 2012, s. 190-191). Når forældrene bruger ord hentet fra ekstreme kontekster, såsom tortur og menneskehandel, må det snarere forstås som en subjektiv oplevelse af ekstrem uretfærdighed og magtesløshed, og deraf en vrede rettet mod systemet. Samtidig kan der også argumenteres for, at vreden må ses ind i den sårbare situation forældrene befinder sig i, hvor de har en masse på spil. Forældrenes ordvalg må derfor forstås som en modfortælling, der forsøger at genvinde kontrol og opnå anerkendelse af deres oplevelse af anbringelsessagerne. Dertil opstår spørgsmålet om hvorvidt disse vrede narrativer kan forstås som andet end blot som en modfortælling. Er vreden en brugbar og konstruktiv drivkraft eller bliver den snarere destruktiv? Med Foucault kan der argumenteres for, at forældrenes subjektivering af sig selv som f.eks. et "torturoffer", åbner op for bestemte handlemuligheder og selvforståelser. Ved at konstruere sig som ofre, placerer forældrene sig i en position, hvor de bør modtage hjælp og støtte, i tråd med samfundets normative forestilling om, hvad et offer er berettiget til. Konstruktionen af ofre kan derfor forstås som en strategi i kampen for hjælp og retfærdighed. For især Adam kan der argumenteres for, at han udover at subjektivere sig ind i rollen som et offer, også tilskriver sig et subjekt som "retfærdighedens vogter". Denne position muliggør andre former for handlinger og selvforståelser. Hos Adam synes vreden i høj grad at være en drivkraft for handling og en kamp om retfærdighed. Omvendt synes vreden og modstanden også at vanskeliggøre en disciplinering ind i det subjekt, som myndighederne forventer i forhold til hvad en god far er. Der kan derfor argumenteres for, at selvom Adam er engageret og kæmper for sin sag og for at få sin søn hjem, kan vreden i hans tilfælde forstås som en modmagt, der kan risikere at virke modsat hensigten, fordi det er myndighederne der i sidste ende, har magten til at definere, hvorvidt Adam er en egnet eller uegnet far.

Overordnet fremstår positioneringen af systemet som modstander i samtlige af forældrenes narrativer som en udfordring i det sociale arbejde med disse familier. Det må formodes, at forældrenes store modstand og vrede mod systemet kan få konsekvenser for det samarbejde forældrene og myndighederne har omkring det anbragte barn. Som beskrevet i specialets problemfelt tydeliggør Memarnia et al., at forældrenes mentale og følelsesmæssige velbefindende bør være et vigtigt fokus, fordi forældrenes mentale helbred kan få betydning for børnenes trivsel, eksempelvis under samværene (2015, s. 304). Det betyder altså, at forældrenes vrede, sorg og modstand både kan få betydning for børnenes og forældrenes trivsel. Dette peger altså på vigtigheden af et fokus på forældrenes

velbefindende, og en stor bevidsthed om konsekvenserne af, hvordan forældrene positionerer karaktererne i deres narrativer.

7.2.6 Coda: Fortællingens afslutning

Fælles for fortællingerne er, at de afsluttes af en coda, der bringer fortællingen tilbage til et nutidigt perspektiv (Ingemann, 2018, s. 210). Dette tema tager udgangspunkt i Lasses fortælling.

7.2.6.1 Lasses *narrativ*

Adspurgt til hvordan Lasse ser på sit liv i dag, svarer han følgende:

Jeg ser det i hvert fald som om, at jeg er kommet videre på en eller anden plan, fordi jeg også læser nu. Hvis jeg egentlig også havde et job, så vil jeg egentlig også være kommet videre på den ene eller anden måde. Så bare det at lave noget, i stedet for bare at være derhjemme, det gør noget i hvert fald. Det gør noget ved alle mennesker uanset om man har et anbragt barn eller ej. Men i hvert fald det her med, at jeg har ligesom en vej, jeg skal gå nu, for ligesom at få hende hjem på et eller andet plan. Hvor at jeg ligesom skal være færdiguddannet og så få et job. Og så kan kommunen måske godt se, at jeg kan egentlig godt forsørge hende. (Interview Lasse, d. 4/3 2025)

Udover at fungere som fortællingens coda, markerer citatet samtidig en ændring af positioneringen af Lasse som far. Lasse studerer nu, og har planer om arbejde, hvorigennem han håber at kunne vise kommunen, at han godt kan forsørge sin datter. Samtidig kan der med Foucault argumenteres for, at Lasse har ladet sig disciplinere, og nu forsøger at gøre det rigtige for at opnå hjemgivelse. Lasses morale er et positivt syn på fremtiden, der viser, hvordan han med handling forsøger at genopbygge sin identitet som far. Lasses fortælling illustrerer en ny følelse i informanternes fortælling, som særligt træder frem i fortællingernes afslutning, idet codaen efterlader en følelse af håb. Lasses *narrativ* har som hos flere af de andre forældre været præget af et tragisk plot, men med Lasses coda kan fortællingen til sidst læses gennem et romantisk plot, fordi der med håbet opstår en optimisme trods de svære udfordringer (Bengtsson & Andersen, 2017, s. 282). Samtidig illustrerer Lasses coda også, hvordan der over tid kan ske ændringer i narrativer.

7.2.6.2 *Narrativets udvikling over tid*

Mette er skilt i dag, men fortæller, at hun blev i ægteskabet i mange år, selvom hun ikke havde lyst, fordi kommunen ifølge Mette havde sagt, at det ville øge chancen for at få børnene hjem. Adspurgt til om Mette blev i ægteskabet for børnene, svarer hun:

Det var jeg jo nødt til. Jeg har ikke en mulighed at opgive kampen. (...) der skal ikke stå i mine papirer eller børnenes papirer, at jeg er opgivet kampen for dem. (Interview Mette, d. 20/2 2025)

I fortællingens coda udspiller et andet narrativ sig dog, da Mette bliver spurgt, hvordan hun har det i dag og hvordan hun forholder sig til anbringelserne:

(...) selvfølgelig vil jeg jo gerne have børnene hjem. Det skal der overhovedet ikke være nogen tvivl om. Men jeg er meget i tvivl om det er det bedste for børnene at komme hjem nu. Altså mit drømmescenarie, det er at på sigt, at de kommer hjem og sover en gang imellem, kommer hjem på weekend, og sådan noget der, og lidt ferie. (Interview Mette, d. 20/2 2025)

Dette illustrerer en ændring af Mettes narrativ igennem interviewet, som tydeliggøres i fortællingens coda. Samtidig fremstår Mettes udtalelser også modsætningsfyldt, hvilket kan skabe forvirring i forhold til fortællingens morale. Omvendt kan der også argumenteres for, at denne modsætning og ændring i narrativet illustrerer den kompleksitet, der præger Mettes livssituation. Hvor Mettes narrativ udvikler sig til en form for accept, ser udvikling af Frejas narrativ anderledes ud. Adspurgt til hvordan Freja forholder sig til sin søns anbringelse i dag, fortæller Freja, at hun overvejer at trække sin frivillige anbringelse tilbage, fordi der ifølge Freja ikke er blevet arbejdet henimod hjemgivelse tidligere. Freja fortsætter sin fortælling således:

Og så er det jo op til kommunen, om de så vil være samarbejdsvillige denne her gang, eller om den så skal ryge ud i en tvang [tvangsanbringelse]. Men jeg har i hvert fald tænkt mig at tage den hele vejen uanset hvad. (...). Nu har jeg jo fået troen på mig selv som forælder. Og det har jeg jo... Det har jo virkelig taget tid for mig. (Interview Freja, d. 20/2 2025)

Tidligere beskrev Freja et narrativ med selvmordsforsøg og en ung mor, der ikke havde ressourcerne og troen på sig selv til at kæmpe imod systemet (jf. afsnit 7.2.4). Med ovenstående citat fremstår Freja i dag stærkere end tidligere, hvilket understreger en ændring i narrativet over tid. Denne ændring illustrerer også, hvordan OAS er dynamisk (Antonovsky, 2000, s. 135-139). Hvor Freja tidligere udviste lav grad af håndterbarhed og meningsfuldhed (jf. afsnit 7.2.4.2), kan der argumenteres for, at hendes nuværende motivation og vilje til at ”tage den hele vejen” betyder, at hun i dag har en højere grad af meningsfuldhed og håndterbarhed. Dermed bidrager Frejas coda også med håb og optimisme til fortællingen ligesom Lasses.

Adam og Emilias coda bidrager dog ikke med samme optimisme. Adspurgt til hvordan Adam ser på sit liv i dag, tager han særligt udgangspunkt i den generelle modstand mod systemet, og Adam svarer: ”Hvis det her når en retfærdighed, så ville jeg jo stå psykisk godt. Men lige nu, der er jeg jo presset på grund af det. Fordi jeg kan jo se, at alting rundt om mig går i forfald” (Interview Adam, d. 21/2 2025). Da Emilia får samme spørgsmål, beretter hun følgende:

Jeg er i hvert fald ikke, hvor jeg havde nogensinde forestillet mig, jeg ville være. Jeg er ikke, hvor jeg ville være. Jeg er meget utilfreds med mit liv. Jeg sidder her i fattigdom med mit barn anbragt. Med en færdiggjort uddannelse, jeg ikke kan bruge, fordi jeg har et handicap og ikke kan komme i arbejde nogen steder. Jeg er virkelig desperat. Jeg ved ikke, hvad jeg skal gøre. (Interview Emilia, d. 24/2 2025)

Adam og Emilias codaer bærer derved ikke præg af en ændring i narrativets tone, og bideholder begge en pessimisme igennem hele interviewet. Samtidig opstår en interessant vinkel, idet Emilia og Lasse som forældrepar konstruerer to meget forskellige codaer. Hvor Lasse, som beskrevet indledende i dette afsnit, ser fremtiden med optimisme og håb, konstruerer Emilia fortællingens coda med pessimisme og følelsen af afmagt. Til trods for at Emilia og Lasse befinder sig i nogenlunde samme situation og ydre virkelighed, vidner undertonerne i deres fortællingerne om, at narrativer i høj grad afspejler subjektive konstruktioner af den oplevede virkelighed.

7.2.7 Delkonklusion

Ud fra første del af analysen kan det konkluderes, at en anbringelse er en belastende begivenhed for forældre, der i forvejen kan kategoriseres som socialt udsatte. Det kan desuden konkluderes, at anbringelsen medfører stigmatisering som udfordrer forældrene i sociale sammenhænge. Forældrene fortæller tragiske og kaotiske narrativer, hvor myndighederne positioneres som modstandere, og vrede mod systemet er central. Den narrative metode belyser deres verdensopfattelse og bidrager til en forståelse af, hvorfor forældrene tanker og handler som de gør. Det kan derfor konkluderes, at vreden og følelsen af uretfærdighed udspringer af en oplevelse af det offentlige system som utroværdig, og hvor de oplever at blive mødt ud fra en stereotyp opfattelse af deres tilsyneladende identitet. Modstanden og vreden synes at blive forstærket af den overvågning og observation af deres forældreevne, som forældrene beskriver, og som med Foucault kan forstås som disciplinering og subjektivering (2002). Denne disciplinering virker til dels, idet nogle forældre bliver usikre på om de er egnede forældre, men samtidig kan det konkluderes, at de i konstruktionen af deres narrativer tager stor afstand fra subjektpositionen som uegnet forældre. Det kan konkluderes, at forældrene

søger at positionere sig som et offer for systemets umenneskelige behandling ved eksempelvis at sammenligne anbringelser med kidnapning og tortur. Der kan dog sættes spørgsmålstegn ved om denne vrede og modstand er konstruktiv, da en underkastelse af subjektpositionen formodentlig vil skabe bedre forudsætninger for samarbejdet mellem forældre og kommune omkring det anbragte barn.

Selvom vreden fylder meget i narrativerne, oplever forældrene sig som værende i stor sorg over anbringelsen. Det kan derfor konkluderes at forældrene pendulerer mellem sorg og vrede. Med Antonovsky (2000) kan det desuden konkluderes, at sorgen ofte hænger sammen med lav grad af håndterbarhed og meningsfuldhed, mens vreden medfører handlekraft, der kan forstås gennem en høj grad af håndterbarhed og meningsfuldhed. Et stort tema for forældrene er, at de ikke forstår anbringelsens årsag, hvorudfra megen frustration opstår, hvilket illustrerer en lav grad af begribelighed. Der kan derfor med Antonovsky konkluderes at den manglende begribelighed får stor betydning for oplevelsen af sammenhæng og forældrenes evne til at overkomme den udfordring, som anbringelsen må siges at være.

7.3 Analysens anden del: Forældrenes italesatte behov for mental støtte

Analysens anden del søger at besvare andet arbejdsspørgsmål omhandlende, hvordan forældrene oplever og udtrykker deres behov for mental støtte efter selve anbringelsen.

7.3.1 Sorgen og støttebehovets berettigelse

Fælles for alle mødrene i specialet er, at de komplekst sammenligner sorgen over at have mistet et barn i en anbringelsessag med et dødsfald, men uden at barnet er dødt. Freja beskriver kompleksiteten, da hun opfordres til at sætte nogle flere ord på den sorg, hun selv italesætter:

Lidt ligesom når man mister en person, som er død. Udover at man bare godt ved, at han er live, og jeg kommer stadigvæk til at se ham. Men i ens hverdag er den [barnet] jo død. Så det er jo en sorg. (Interview Freja, d. 20/2 2025)

Adspurgt til hvordan Sif havde det lige efter selve anbringelsen, fortæller Sif følgende:

Jeg havde det som om, han var død. Selvom jeg godt vidste, at det var han ikke. (bliver berørt). Men prøv og tænk dig at have gået med noget inde i dig i ni måneder og så få... Altså, det blev så kæmpe en sorg og en skam og følelsesmæssig belastning. Hvorfor har I taget ham fra mig? (...). Altså jeg ser min graviditet og det efterfølgende

her, det er et kæmpe traume, som jeg stadigvæk bøvler med den dag i dag. (Interview Sif, d. 26/2 2025)

Af flere studier fra specialets problemfelt fremgår det, at forældre med anbragte børn netop oplever en ambivalent sorg, fordi barnet er fysisk fraværende, men stadig i live og derved bliver tabet udefinerbart. Samtidig opfattes sorgen ikke som legitim af samfundet (Memarnia et al., 2015, s. 310-312). Flere af forældrene i dette speciale italesætter, at de ikke oplever, at deres sorg har været berettiget. Adspurgt til, hvordan Mette havde det efter anbringelsen, beretter Mette følgende:

Så er der jo hele den der sorgfølelse. Jeg ved godt, at man ikke skal sige det, og man skal selvfølgelig ikke ønske det på nogen som helst måder. Men havde mine børn været døde, havde jeg kunne få sorghjælp, og hjælp og støtte hele vejen rundt. Det kan du ikke som mor til tvangsfjernede børn. Du står med alt selv. Du har ikke en afslutning på din sorg. (Interview Mette, d. 20/2 2025)

Adam beskriver ligesom Mette, hvordan hans sorg og følelsesmæssige belastning heller ikke blev opfattet som legitim, idet han fortæller, at han hos kommunen bad om hjælp til at få psykologsamtaler, men blev afvist (Interview Adam, d. 21/2 2025). Sif havde også brug for hjælp til at bearbejde sorgen, og ringede derfor til Det Nationale Sorgcenter. Fortællingen fortsætter som følgende:

(...) Og de siger: ”*næh nej, det gør vi ikke i, og det har vi ikke noget med at gøre.*” Og så sagde jeg, at det synes jeg er mega underligt. Jeg er jo ikke den første, den eneste og heller ikke den sidste. Så jeg siger, at hvorfor er der ikke noget. (...). ”*Altså, det er ikke en målgruppe, vi arbejder med. Vi arbejder med dødsfald og sorg, og de der ting*” (Interview Sif, d. 26/2 2025)

Der kan igen hos Sif argumenteres for, at hendes sorg heller ikke blev opfattet som berettiget hos denne instans. Når forældrene ikke oplever, at sorgen er legitim, kan der argumenteres for, at forældrene kulturelt placeres i en subjektposition, som værende mindre sorgberettigede sammenlignet med sorgen ved et dødsfald. Dette vil også kunne forstås ud fra et socialt retfærdighedsperspektiv, hvor det særligt er den kulturelle dimension i Fraser teori, nemlig manglende anerkendelse (Fraser, 1999, s. 26-27), der skaber ulighed hos forældrene. Der kan argumenteres for, at forældrene konstruerer en virkelighedsopfattelse, hvor de kulturelt ikke anerkendes som værdige til at sørge. Memarnia et al. argumenterer ligeledes for, at sorgen over et dødsfald er offentligt anerkendt, hvilket ikke på samme måde gør sig gældende for sorgen over et anbragt barn, hvorfor Memarnia et al.

pointerer, at sandsynligheden for at modtage støtte over denne sorg derfor er mindre (2015, s. 310-312).

De forældre der har oplevet at modtage støtte har ofte selv brugt ressourcer på det. Mette og Emilia fortæller bl.a., at de selv har fundet henholdsvis en psykolog og en psykoterapeut, som var en god støtte (Interview Mette, d. 20/2 2025; Interview Emilia, d. 24/2 2025). Emilia har dog ikke længere råd til psykoterapeuten, selvom hun italesætter, at hun stadig har behovet (Interview Emilia, d. 24/2 2025). Lasse fik gennem sin forsikring adgang til en krisepsykolog, hvilket Lasse beskriver en taknemmelighed over, fordi han følte sig anerkendt i, at det netop var en krise han befandt sig i (Interview Lasse, d. 4/3 2025). Hos disse instanser kan der argumenteres for, at forældrenes sorg anerkendes, men at de i stedet rammes af det Fraser vil kalde fordelingsmæssig uretfærdighed (Fraser, 1999, s. 26-27), fordi de økonomisk selv må tage ansvar, hvilket ikke alle forældrene har mulighed for. Der kan derfor argumenteres for, at forældrene konstruerer et narrativ, hvor mental støtte bliver et privilegium, som de selv skal have ressourcerne til at få adgang til.

Både Freja og Lasse beskriver, at de henholdsvis var i kontanthjælps- og dagpengesystemet, da deres børn blev anbragt, hvilket de begge beskriver som værende endnu en udfordrende faktor oveni anbringelsen. Freja kommenterer yderligere på dette, og siger: ”Så det var sgu ikke så hensynsmæssigt oveni. Det har bare været ekstra pres og stress” (Interview Freja, d. 20/2 2025), mens Lasse tilføjer en undring over, at man ikke kan få orlov i forbindelse med anbringelsessager (Interview Lasse, d. 4/3 2025). Dette bestyrkes yderligere af, at forældrene lovmæssigt ikke har ret til sorgorlov efter en anbringelse, idet det jf. Barselsloven §13 er dødsfald og bortadoption der udløser orlov. Mens forældrene er i sorg, skal de altså fortsat leve op til krav fra f.eks. kontanthjælpssystemet, hvilket tydeliggøre at disse forældres situation ikke anerkendes på samme niveau som andre forældre i sorg. Dette tilføjer yderligere en dimension til social retfærdighed, som Fraser benævner repræsentation, som skal forstås som en politisk dimension (Dahl et al., 2015, s. 14-15). Når forældrene ikke er inkluderet i lovbestemt sorgorlov, kan der argumenteres for, at der politisk er en repræsentativ ulighed for forældrene. Ifølge Fraser bør velfærdspolitik ikke kun fokusere på, hvem der får hvad, men der bør også være et fokus på, hvem der vurderer, hvad individer har brug for (Dahl et al., 2015, s. 8). Idet forældrene oplever en ikke-ankendt sorg og samtidig et stort behov for mental støtte, kan der argumenteres for, at forældrene ikke i høj nok grad er repræsenteret politisk. Forældrenes oplevede mangel på støtte strider dermed imod Fraser normative ideal om lige ret til deltagelse (Fraser, 1999, s. 35), idet forældrenes sorg er så kompleks, at deres sorg ofte ikke passer ind i de legitime former sorg, der normalvis udløser støtte. Der må derfor argumenteres for, at

forældrenes narrativer skal ses ind i en samfundsmæssig kontekst, der ikke anerkender deres sorg på lige fod med andre i sorg.

7.3.2 Støttebehovets kompleksitet

Selvom mange af forældrene konstruerer en fortælling om manglende mental støtte har alle forældrene enten en §75-støtteperson eller er blevet tilbudt en. Af empirien træder der dog en kompleksitet frem i forhold til støttebehovet. Forældrene italesætter et stort behov for mental støtte, men for Sif og Freja har de til trods for at have behovet, takket nej til den støtte de blev tilbudt. Adspurgt om Freja betroede sig til nogen efter anbringelsen i forhold til hendes følelser og tanker, fortæller Freja, at hun blev tilbudt en §75-støtteperson, men at hun afviste tilbuddet, fordi hun efter anbringelsen mistede tilliden til systemet og ikke længere stolede på nogen (Interview Freja, d. 20/2 2025). Adspurgt til hvordan Sif havde det efter selve anbringelsen, fortæller hun om en situation på sygehuset efter fødslen:

(...) Det endte også med en fødselsdepression og sorg og krise, og man kan sige, at jeg kan huske, at en rådgiver kommer ind og spørger mig på et tidspunkt, om jeg har lyst til at få sorg- og krisehjælp (...). Altså, jeg siger nej til alt. Altså, jeg er så vred og ked af det og sådan noget, så jeg siger nej til alt, og så går hun igen. I bagklogskab har jeg det sådan lidt, så sender man ikke den [rådgiveren] (...). Man kunne have sendt en anden (...). Altså det er lidt ligesom at slå en hund, og så bagefter prøve at give den godbidder. (Interview Sif, d. 26/2 2025)

Freja og Sifs fortællinger understreger, at den situation forældrene befinder sig i er så kompleks, at det f.eks. har stor betydning for særligt Sif, hvem der tilbyder støtten. Desuden italesætter Sif også under interviewet, at; ”Vi [forældre] lider i stilhed. Vi skal helst ikke gøre os bemærket, fordi så har det en konsekvens,” og referer til, at hun oplevede, at hun ofte ikke turde fortælle kommunen, at hun havde det psykisk svært, fordi hun frygtede at det ville ødelægge hendes chancer for at få sin søn hjemgivet (Interview Sif, d. 26/2 2025). Dette understreger yderligere kompleksiteten af det mentale støttebehov. Desuden stemmer det godt overens med et af de norske studier præsenteret i specialets problemfelt, hvor forældrene fremhævede behovet for at betro sig til nogen uden tilknytning til sagen af frygt for negative konsekvenser (Syrstad & Slettebø, 2020, s. 100-101). Samtidig bliver det også tydeligt, at der er forskel på, hvilken støtte kommunerne tilbyder, idet Sif blev tilbudt krisehjælp, mens Mette der bor i en anden kommune og fik anbragt hendes børn ca. samtidig med Sif, ikke blev tilbudt samme form for støtte.

Ovenstående citat fra Sif understreger også, at det ikke kun er følelsen af sorg, forældrene italesætter at have, men at de også har en masse vrede. Der kan derfor argumenteres for, at den mentale støtte må ses i lyset af den fremanalyserede pendulering mellem sorg og vrede (jf. afsnit 7.2.4), og dermed skal den mentale støtte til disse forældre altså kunne rumme et bredt følelsesmæssigt spektrum.

7.3.3 Delkonklusion

Det kan ud fra anden del af analysen konkluderes, at forældrene italesætter et stort behov for mental støtte efter anbringelsen. Forældrene beskriver sig som værende i sorg, men oplever ikke at deres sorg opfattes som legitim af samfundet. Det kan konkluderes, at forældrenes oplevede mangel på støtte modstrider Fraser normative ideal om lige ret til deltagelse, idet disse forældre ikke har samme muligheder for at modtage hjælp og støtte sammenlignet med andre i sorg. Den sociale uretfærdighed kan ud fra analysen ses ud fra alle Frasers tre dimensioner, nemlig anerkendelse, omfordeling og repræsentation (1999). Til trods for at forældrene i høj grad har brug for støtte, kan det konkluderes ud fra denne undersøgelse, at deres situation er så kompleks, at positioneringen af det offentlige system og hvem der tilbyder støtten kan få betydning for, hvorvidt forældrene ønsker at tage imod hjælpen.

7.4 Analysens tredje del: Mental støtte tilbudt af ULF Særlig Støtte

Analysens tredje og sidste del søger at besvare sidste del af problemformuleringen og tredje arbejdsspørgsmål i forhold til hvordan projektet ULF SS arbejder med mental støtte til disse forældre efter anbringelsen, samt hvordan denne støtte relaterer sig til forældrenes konstruerede narrativer. I denne del af analysen analyseres både udtalelser fra forældrene og fra medarbejderne Karin og Lene i projektet ULF SS. Derudover analyseres et af ULF SS's arbejdsredskaber gennem en dokumentanalyse.

Efter anbringelsen tilbyder ULF SS, det de kalder efterværn, der består af individuelle samtaler, og på sigt også et sorggruppeforløb, dog er sorggruppen ikke opstartet endnu, da projektet fortsat er nyt (Interview Karin, d. 6/2 2025). Der vil derfor her kun fokuseres på efterværnet.

7.4.1 ULF Særlig Støtte som aktør i civilsamfundet

Under interviewet med Lene samtales der om ULF SS's særlige position, som civilsamfundsorganisation, hvor Lene tilføjer:

Det tror jeg gør en stor forskel, også i forhold til tillid. (...). Nogle af dem er jo systembørn, og er vokset op sammen med systemet, ikke. Så det der med, at vi så kommer udefra og ikke er en del af det her system. Nogle af dem har også en kæmpe vrede mod systemet, og det giver en anden fortrolighed. Også det at det jo ikke er os, der kan tage beslutninger, det har vi slet ikke mandat til. Så vi kan opnå en anden fortrolighed. Det er i hvert fald det, jeg oplever. (Interview Lene, d. 13/2 2025)

Med ovenstående citat konstrueres en fortælling om ULF SS som særligt tillidsfulde, fordi de ikke er forbundet med kommunen og afgørelserne omkring anbringelsen. Dette narrativ relaterer sig til det norske studie fra problemfeltet af Syrstad & Slettebø, der konkluderede, at det var afgørende for forældrene, at de kunne betro sig til nogen der ikke havde indflydelse på beslutningerne omkring deres sag (2020, s. 100-101). Sif og Freja der tidligere udtalte en kompleksitet i forhold til støttebehovet, herunder betydningen af hvem der tilbyder støtten (jf. afsnit 7.3.2), taler ligeledes ind i fordelene ved ULF SS som civilsamfundsaktør. Når man anskuer forældrenes narrative konstruktioner, går positioneringen af systemet som modstander også igen i alle fortællinger, hvilket ligeledes understreger ULF SS's pointe. Der bliver derved konstrueret et narrativ om civilsamfundet og dets tilbud, som tillidsvækkende og attraktivt for forældre med anbragte børn, der kan have en modstand mod det offentlige system.

Under de individuelle samtaler i efterværnet benytter ULF SS særligt to arbejdsredskaber. Disse vil belyses i det følgende.

7.4.2 "At have et sted til sorgen"

Jf. afsnit 7.3.1 beskrev Mette: "(...). Du har ikke en afslutning på din sorg." (Interview Mette, d. 20/2 2025). Dette relaterer sig til studiet af Memarnia et al., der bl.a. italesætter, at der i forbindelse med sorgen over et anbragt barn ikke medfølger ritualer, som f.eks. en begravelse som ved et dødsfald, men at disse forældre i høj grad også har brug for minderne og ritualerne i tabet af deres børn (2015, s. 310-312). På den måde virker det derfor fornuftigt, at ULF SS opererer med begrebet "at have et sted til sorgen" (ULF, u.å.). Adspurgt til hvad dette begreb konkret betyder i ULF SS's arbejde, uddyber Karin:

Det er meget mindekassen, vi tænker på der. Eller hvad man nu finder ud af, giver mening for den enkelte. Men det er det der med lidt at have den der konkrete ting, have det der fysiske, have rummet [til sorgen]. Det er faktisk okay, at det har en plads. (...). Og det kan man så ligesom materialisere, eller hvad man kalder det, ikke også, med en

kasse eller et billede på væggen (...). Den [sorgen] skal have lov til at have en plads i dit liv og i dit hjerte. (Interview Karin, d. 6/2 2025)

Karin uddyber yderligere, hvad mindekassen kan indeholde og nævner bl.a. scanningsbilleder, ID-armbånd fra indlæggelsen ved fødslen, fødselsberetning, billeder, betydningsfulde ord og bamser (Interview Karin, d. 6/2 2025). Interviewet med Emilia blev afholdt hjemme hos hende selv, hvor der hængte scanningsbilleder på køleskabet og et billede af datteren på væggen, adspurgt til hvad de ting betyder for Emilia, svarer hun følgende:

(...) Altså, jeg har faktisk stadig graviditetstestene. Dem vil jeg ikke komme af med, overhovedet. Aldrig nogensinde. Jamen, det betyder meget for mig, for jeg kan huske en tid, hvor der ikke var nogen, der bestemte. Da hun var i min mave, var der ikke nogen, der kunne tage hende. (...). Men vi har stadig noget af hendes helt lille babytøj. (...). Og det er jeg rigtig glad for. Jeg vil gerne kunne tage det ud, og tænke tilbage på, da hun var helt lille, og jeg bliver lidt glad, men jeg bliver også samtidig trist. Det er svært at forklare. Det er sådan en blanding. Et virvar af følelser, kan man sige. (Interview Emilia, d. 24/2 2025)

Af citatet bliver det tydeligt, at minderne betyder meget for Emilia, hvilket særligt udtrykkes i forhold til graviditetstestene, hvor hun gentager og forstærker sit budskab ved at sige: ”Dem vil jeg ikke komme af med, overhovedet. Aldrig nogensinde.” Riessman beskriver, hvordan en fortæller kan vælge at bruge gentagelse, som en indikation på, at netop dette er særligt vigtigt i fortællingen (Riessman, 1993, s. 20). Når man sammenligner det, Emilia udtrykker og resultaterne fra studiet af Memarnia et al. (2015) kan der altså argumenteres for, at ULF SS med mindekassen og begrebet ”at have et sted til sorgen” rammer ned i et behov, som flere forældre udtrykker at have. Med Foucaults begreb om subjektivering kan der argumenteres for, at ULF SS bevæger sig væk fra den dominerende subjektposition forældrene selv konstruerer som ikke-sorgberettigede forældre. I stedet forsøger ULF SS at tilbyde forældrene en anden subjektposition, hvor forældrene netop anerkendes som sorgberettigede.

7.4.3 Arbejdsredskabet ”Min forløbsbog”

I de forløb hvor ULF SS vurderer det meningsgivende, benytter de arbejdsredskabet ”Min forløbsbog” (Interview Karin, d. 6/2 2025; Interview Lene, d. 13/2 2025). Forløbsbogen består overordnet af fire kapitler; mit netværk, følelser og tanker, min historie og min fremtid (”Min forløbsbog” er

vedlagt som Bilag 8). I den følgende dokumentanalyse laves der tre nedslag, der særligt relaterer sig til forældrenes narrativer, ét nedslag i hver af de sidste tre kapitler listet op i forrige sætning.

I forrige citat fra Emilia beskrev hun, at de fysiske ting hun har gemt og minderne forbundet hermed, skaber et "virvar af følelser" (Interview Emilia, d. 24/2 2025), hvilket sammen med første del af analysen yderligere illustrerer, at forældrene oplever komplekse og forskelligartede følelser. I første del af analysen blev det også tydeligt, at disse forældrene ikke kun er i sorg. De er også vrede, afmægtige, kampklare og oplever en stor uretfærdighed. Der kan derfor sættes spørgsmålstegn ved om ULF SS også kan rumme alle disse følelser i deres støttetilbud. Adspurgt til hvilke problematikker Karin oplever, at forældrene står i, beskriver Karin en limbo mellem at acceptere samt at håbe og kæmpe for at få barnet hjem. Karin uddyber:

Det er sådan lidt noget, som måske også er kommet lidt snigende ind på mig, fordi det oplagte er jo at sige, at de står med en kæmpe sorg, fordi deres barn bliver revet fra dem, og det gør de jo også. Men der er bare også stadig den der: "*Jeg skal kæmpe. Jeg ved godt, at der er nogen, der mener, at jeg ikke kan. Men jeg skal gøre, hvad jeg kan, for så at blive klar til at få ham hjem.*" Så det synes jeg, at det der sorg overfor håb, og situationen overfor erkendelsen af den. (Interview Karin, d. 6/2 2025)

Karin beskriver yderligere, at de ønsker at skabe et rum, hvor der både er plads til at være vred og at være ked af det. I kapitlet "Følelser og tanker" i "Min forløbsbog" (Bilag 8, s. 6-22) er der flere øvelser som understreger ULF SS's arbejde med konkrete følelser. En af øvelserne handler om at finde udsagn, der passer til, hvordan man har det (Bilag 8, s. 6-7). I nedenstående figur 4 ses et illustreret udsnit af øvelsen:

Figur 4: Egen gengivelse, illustreret ud fra Bilag 8, s. 6-7

I øvelsen har ULF SS oplistet 29 eksempler man kan vælge imellem, hvoraf nogle er sorgbetyngt, mens andre er rettet mod vrede. Der er også eksempler med en mere optimistisk ordlyd, som eksempelvis at være lettet og at glæde sig. Dette illustrerer altså, at ULF SS søger at indfange det brede følelsesmæssige spektrum. Samtidig er der i øvelsen også et tomt felt, hvor der er gjort plads til, at forælderen kan udtrykke en følelse, som ikke er blandt eksemplerne. Der kan derfor ud fra øvelsen og Karins ovenstående udtalelse argumenteres for, at ULF SS anerkender forældrenes forskelligartede følelser, og herunder penduleringen mellem sorg og vrede.

Med Foucault kan der dog også anlægges en kritisk analyse på denne øvelse. De mange eksempler og kun den ene tomme plads kan via subjektivering, forstås som en måde at lede eller styre forældrene til at forstå sig selv gennem bestemte følelser (Kristensen & Larsen, 2016, s. 150-151). Selvom der er en tom plads, kan der sættes spørgsmålstejn ved hvor meget frihed den giver. Der kan argumenteres for, at den tomme plads er rammesat i en vis grad, fordi den findes i konteksten af de andre eksempler. Der kan derfor argumenteres for, at øvelsen søger at opfordre og styre forældrene til at forstå sig selv indenfor denne kontekst. Det er komplekst og analysen kan derfor nuanceres. Adspurgt til hvorfor de har valgt at have så mange eksempler med, italesætter Lene følgende:

Ja, fordi nogle gange kan de godt have svært ved at sætte ord på. Så det er også den der balance. Vi vil jo heller ikke lægge ordene i munden på dem, men nogle gange hjælper det lige at komme med nogle eksempler. (...). Det kan jo godt være, at det ikke lige er det ene. Derfor prøver vi at komme med rigtig mange eksempler, og

lægger også op til, at det kan være noget helt andet, du mærker eller føler. (Interview Lene, d. 13/2 2025)

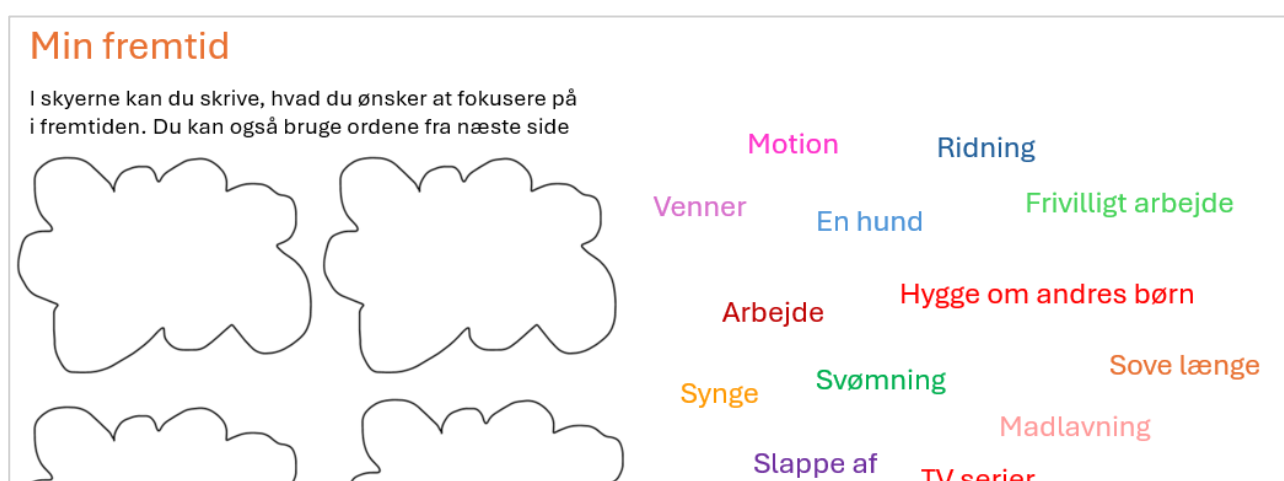
Når Lene italesætter eksemplerne på denne måde, kan der argumenteres for at eksemplerne nærmere skal ses som en hjælp end en direkte styring. Samtidig virker Lene også bevidst om risikoen for styring og den magt de har i den forbindelse, idet Lene i ovenstående citat siger, at de ikke ønsker at lægge ordene i munden på dem. Når denne udtalelse sammenkobles med eksemplernes store følelsesmæssige bredde, kan dette også forstås som en anerkendelse af, at der ikke findes en forkert følelse. Dermed søger analysen altså ikke at påpege en forkert praksis, men snarere at påpege en kompleksitet i sameksistensen af støtte og styring. Med Foucault kan der argumenteres for at magt og støtte går hånd i hånd, og at såfremt forældrene ønsker at modtage støtte fra ULF SS må forældrene underkaste sig en række styringsmekanismer, herunder en bestemt måde at italesætte følelser. En anden øvelse kaldet ”Min forståelse af forløbet” finder man i kapitlet ”Min historie”. (Bilag 8, s. 27). Denne øvelse består af fire spørgsmål, som forældrene opfordres til at reflektere over, nemlig;

1. Hvad tænker du om beslutningen om at anbringe/bortadoptere dit barn?
2. Hvorfor tænker du, at dit barn er blevet anbragt/bortadopteret?
3. Er det en god beslutning for dig?
4. Er det en god beslutning for dit barn? (Bilag 8, s. 27)

Jf. afsnit 7.2.4.2 udtrykte flere af forældrene stor frustration over ikke at forstå årsagen til anbringelsen. Netop dette tema adresseres i denne øvelse i forløbsbogen, hvilket gør den særlig relevant i forhold til en central problematik, som forældrene i dette speciale fremhæver. Adspurgt til hvad Lene motiveres af i forhold til arbejdet med denne målgruppe, svarer hun: ”(...) det, som jeg gerne vil være med til at sikre, det er, at den der får anbragt et barn, forstår hvad det er der sker, og hvorfor det sker.” (Interview Lene, d. 13/2 2025). Lenes motivation stemmer dermed overens med forældrenes udtrykte behov for at begribe situationen. For Antonovsky handler begribeligheden om at det, individet møder virker sammenhængende og tydeligt kommunikeret fremfor kaotisk og uforklarligt (Antonovsky, 2000, s. 35). Når ULF SS inviterer forældrene til at formulere deres egen forståelse af anbringelsen, opstår muligheden for at skabe struktur og ordne oplevelserne, og dermed bedre begribe hændelserne. Antonovskys komponent meningsfuldhed ses især i spørgsmål 3 og 4, der lægger op til refleksion over, om anbringelsen var en god beslutning. Spørgsmålene kan dermed understøtte en proces, hvor forældrene søger mening i det hændte. ULF SS kan derfor siges at styrke forældrenes OAS, særligt i forhold til meningsfuldhed og begribelighed. Samtidig tilbyder

forløbsbogen et refleksivt rum, som kan styrke håndterbarheden ved at tilføje refleksion som en resource til at overkomme udfordringerne. Overordnet kan der argumenteres for, at ULF SS således bidrager til at øge forældrenes oplevelse af sammenhæng.

Der kan dog sættes spørgsmålstegn ved, hvad denne refleksion i øvelsen også søger at fremme. Øvelsen ligger op til en forståelse af forløbet og hvorfor barnet er anbragt, hvilket kan lede tankerne i retningen af accept. Dette leder videre til kapitlet ”Min fremtid”. I kapitlet er der en øvelse af samme navn, som handler om at beskrive, hvad man ønsker for fremtiden (Bilag 8, s. 34-35). Et udsnit af øvelsen er illustreret i nedenstående figur:

Figur 5: Egen gengivelse, illustreret ud fra Bilag 8, s. 34-35

Som det ses af øvelsen, kan forælderen skrive sine egne ønsker ned i skyerne, men de kan også hente inspiration blandt 22 eksempler. Ønsker der ikke er blandt eksemplerne, er ønsker relateret til det anbragte barn, f.eks. ønsket om hjemgivelse eller et ønske om mere samvær. Som tidligere analyseret er netop det ønsker, som vurderes højt hos forældrene i denne undersøgelse. Når man analyserer dette med Foucault, vil man kunne argumentere for, at dette er en styring af subjektet og en disciplinerings teknik, som søger at få individet til at acceptere og indordne sig de gængse normer (Kristensen & Larsen, 2016, s. 148). Øvelsen er ikke en direkte magt, men kan forstås som en subtil styring, idet der foreslås bestemte ønsker for fremtiden, mens andre udelades og derved styres forældrene til at tænke indenfor denne kontekst af opstillede fremtidsønsker. Med denne øvelse kan der altså argumenteres for, at ULF SS potentielt fremmer en subjektivering af forældrene ind i et subjekt som accepterende forældre. Dette fremhævede tidligere i analysen, at forståelsen af anbringelsen er vigtig for at kunne arbejde med sig selv og dermed øge chancen for at få børnene hjem (jf.

afsnit 7.2.4.2). Mette ønsker derfor ikke at forståelsen af anbringelsen, skal lede til en accept af anbringelsen. Der kan derfor sættes spørgsmålstegn ved om den øvelse er relevant for Mette og for de forældre der i høj grad ønsker deres børn hjemgivet.

Med Foucault skal denne styring mod det accepterende subjekt ikke ses som undertrykkende, og med måden Lene og Karin italesætter støtten på, fremstår den også snarere som et forsøg på at støtte forældrene med at finde mening og håb udenfor drømmen og livet med et hjemmeboende barn. En drøm og et liv som de offentlige myndigheder ikke har kunne imødekomme. Foucault taler netop også om magten som produktiv, hvorved der kan argumenteres for, at den styring og disciplinerende effekt som støtten kan have, i stedet kan ses som en hjælp for forældrene til at finde vej til en fremtid som kan realiseres. Dette diskuteres yderligere i specialets diskussion (jf. afsnit 8.1). Til trods for at forældrenes konstruerede narrativer i dette speciale ikke nødvendigvis stemmer overens med styringen mod accept af anbringelsen, kan der argumenteres for, at ULF SS er relevant på mange parametre. ULF SS anerkender i høj grad forældrenes sorg, og ønsker at rumme forældrenes pendulering mellem sorg og vrede, og der kan argumenteres for, at støtten kan bidrage til en øget OAS. Som nævnt tilbyder ULF SS også mental støtte før anbringelsen, og her opstår spørgsmålet om hvorvidt en tidligere støtte kunne have bidraget til en anden konstruktion af forældrenes narrativer. Særligt er det den manglende forståelse for anbringelsen, der frustrerer forældrene, hvilket kan indikere, at en støtte til at forstå anbringelsen inden selve anbringelsen har fundet sted, ville have været hensigtsmæssigt. Set i dette lys fremstår ULF SS's mentale støtte op til selve anbringelsen meget relevant. Der kan derfor reflekteres over om støtten ikke alene afhænger af rammer og indhold, men i høj grad også af timing.

7.4.4 Delkonklusion

Ud fra tredje del af analysen kan det konkluderes, at ULF SS i høj grad anerkender forældrenes sorg og ønsker at støtte dem i bearbejdningen af denne. Samtidig er ULF SS en del af civilsamfundet, og derved ikke en del af det system, som forældrene har positioneret som modstander, hvilket findes fordelagtigt. ULF SS tilbyder et refleksivt rum, der støtter forældrene i at forstå anbringelsen og det brede følelsesmæssige spektrum forbundet hermed. Det kan konkluderes, at ULF SS's tilbud med Foucault (2002) kan ses som en styring mod accept og bearbejdning, og søger at støtte forældrene til en fremtid der kan realiseres, hvilket hos ULF SS ikke nødvendigvis er sammen med barnet. ULF SS er tilrettelagt således, at støtten med Antonovsky (2000) kan forstås som en måde at øge OAS, og dermed støtte forældrene i at overkomme de udfordringer, de møder efter anbringelsen. Forældrene i denne undersøgelse ønsker dog ikke at acceptere anbringelsen og kæmper alle enten

for øget samvær eller hjemgivelse, hvilket kan indikere, at de ikke ønsker at underkaste sig den subjektposition, som ULF SS med deres støtte tilbyder.

8.0 Diskussion

På baggrund af den ovenstående analyse ses der et behov for at nuancere nogle af de analytiske pointer og metodiske valg, hvilket vil diskuteres i følgende afsnit.

8.1 Subjektpositioneringen hos ULF Særlig Støtte

Idet ULF SS har sin organisatoriske placering i organisationen Udviklingshæmmedes Landsforbund (ULF) kan der sættes spørgsmålstejn ved, hvilken betydning det har for tilbuddet. Når man ser på ”Min forløbsbog” er øvelserne meget visuelle og med mange eksempler, hvilket måske i højere grad henvender sig til mennesker med udviklingshæmning. Samtidig kan styringen mod accept, og særligt øvelsen om fremtidsudsigter, forstås som en normativ forventning om, at forældrene ikke har mulighed for hjemgivelse. Som beskrevet i specialets problemfelt har Laustsen & Andreasen karakteriseret udsatte forældre ud fra fire overordnede grupper med varierende grader af udfordringer (2021), og derved også med varierende sandsynlighed for hjemgivelse. Der kan derfor sættes spørgsmålstejn ved om ULF SS formår at rumme de forældre, der har udviklingspotentiale og dermed chance for hjemgivelse, eller om de med deres organisatoriske forankring i ULF mest er gearret til at arbejde med personer med udviklingshæmning, hvor personens kognitive udfordringer må siges at være mere eller mindre permanente.

Det er dog alligevel værd at diskutere om ULF SS’s accepterende element alligevel kan være gavnlig for forældrene i dette speciale til trods for, at de konstruerer narrativer med et stort ønske om hjemgivelse. Spørgsmålet er derfor også om man altid selv ved, hvad der er bedst for en selv, når man befinder sig i en sårbar og kompleks situation. I specialets problemfelt blev Morriss’ begreb om hjemsøgt moderskab præsenteret. Morriss argumenterer for, at moderskabet hjemsøger mødre med anbragte børn, idet mødrene drømmer om og lever for en fremtid med deres børn hjemme hos sig, men en fremtid der måske aldrig bliver til virkelighed. Den fremtidsdrøm mener Morriss opsluger mødrenes nutid, og derved hjemsøges de af moderskabet i både datid, nutid og fremtid (2018, s. 821-823). Når dette relateres til dette speciales forældres narrativer, ses det også hvordan forældrenes nutid og narrativer opsluges af kampen for og håbet om at få deres børn hjem. I situationer, hvor hjemgivelse eller øget samvær reelt ikke er en mulighed, kan det diskuteres, om den subjektposition og den tilhørende accept af anbringelsen, som ULF SS lægger op til, er den mest gavnlige støtte for

forældrene. Er den bedste støtte måske den, der søger at bearbejde oplevelserne igennem accept, og dermed søger at undgå, at forældrene hjem søges af forældreskabet og en fremtid, der måske aldrig bliver mulig? Det er netop her det også kan være relevant at tale om magten som produktiv i et Foucaultsk perspektiv. Til trods for at forældrene oplever systemets magt som destruktiv, idet den skaber sorg, vrede og en følelse af uretfærdighed, kan det diskuteres hvorvidt den magt og snigende kontrol i det stille, som der ligger i skabelsen af subjektpositionen (Kristensen & Larsen, 2016, s. 143), er mest gavnlig for forældrene. Måske vil det være mest hensigtsmæssigt for forældrene, trods deres modstand, at lade sig identificere med og acceptere subjektet som uegnede forældre, da forældrene derved, med Morris' begreb, ikke hjem søges af et forældreskab, der måske aldrig bliver en realitet. Omvendt kan der også sættes spørgsmålstegn ved om dette fratager forældrenes udviklingspotentiale og autonomi, og om en underkastelse af subjektpositionen vil lede til en større og mere kompleks sorg, fordi de fratages den store driv- og handlekraft som modstanden og vreden medfører og som flere af forældrene i dette speciale synes at leve igennem.

8.2 Metodisk diskussion

Med afsæt i rekrutteringen kan det diskuteres, hvorvidt specialets informanter er karakteriseret af en repræsentativ sampling. Informanterne er rekrutteret fra en facebookgruppe for forældre til anbragte børn, der er præget af systemkritik og fungerer som et forum for "at ventilere" og med en diskurs om, at anbringelser er at "stjæle børn" (Interview Mona, d. 20/2 2025). Forældrenes narrativer må derfor også vurderes ud fra denne kontekst. Der kan derfor sættes spørgsmålstegn ved om informanterne i dette speciale i højere grad er præget af vrede og modstand mod systemet sammenlignet med andre forældre med anbragte børn. Facebookgruppen, som rekrutteringsplatform, kan derfor have betydning for de narrativer, som specialet får adgang til, og potentielt have negativ betydning for specialets eksterne validitet og overførbarhed (Jensen & Kvist, 2019, s. 56). Omvendt er alle informanter rekrutteret ud fra samme kontekst, hvilket øger specialets interne validitet.

Desuden kan specialets afgrænsning til udelukkende at fokusere på mental støtte efter selve anbringelsen diskuteres. ULF SS tilbyder også støtte op til anbringelsen, og med afsæt i specialets analyse kan der argumenteres for, at forældrene også i høj grad oplever problematikker og udfordringer inden anbringelsen. Det kan sættes spørgsmålstegn ved om støtte inden anbringelsen kunne have bidraget til mindre konfrontatoriske narrativer, og måske have givet plads til et andet plot end det tragiske. Det kan derfor diskuteres, hvorvidt den mentale støtte hos ULF SS i dette speciale bliver underbelyst på grund af afgrænsningen, og dermed skjuler en stor del af ULF SS's potentiale. Med

denne afgrænsning fratages derved også muligheden for at undersøge støttens timing. Omvendt har afgrænsningen gjort det muligt at analysere forældrenes oplevede støttebehov der, hvor de er nu, og fra den position, hvorfra de konstruerer deres narrativer.

Det kan desuden også diskuteres, hvorvidt analysen reelt siger noget om ULF SS potentielle betydning for disse forældre, fordi ingen af forældrene har været en del af deres tilbud. Sammenligningen mellem forældrenes italesatte støttebehov i deres narrativer og ULF SS's tilbud beror derfor på et analytisk grundlag, hvor forældrene ikke direkte har haft mulighed for at vurdere støtten eller tage stilling til dens relevans. Omvendt muliggør analysen en kritisk belysning af, hvordan aktører konstruerer mental støtte, og hvordan denne kan harmonere eller disharmonere med forældrenes konstruerede narrativer.

Endnu en metodisk overvejelse der kan diskuteres, er valget af narrativ metode og analyse. Idet jeg har valgt at undersøge forældres konstruerede narrativer, har jeg haft fokus på subjektive fortællinger fremfor den objektive virkelighed, hvilket kan ses som problematisk, når emnet er så alvorligt som anbringelser. Omvendt kan det diskuteres, at uanset hvad den objektive sandhed er, kan forældrenes subjektive oplevelser og følelser ikke anses som mindre gyldige. Det må derfor også pointeres, at socialkonstruktivismen som anvendt videnskabsteori har været særlig velegnet til at undersøge netop dette emne, fordi denne understreger, at den objektive sandhed ikke kan undersøges, men at det altid handler om perspektivet (Pedersen, 2012, s. 188). Forældrenes perspektiv er derfor lige så gyldigt som eksempelvis kommunens perspektiv. Uanset hvad den objektive virkelighed er – om end den ikke findes for socialkonstruktivister – har den narrative metode i dette speciale givet adgang til at forstå, hvordan forældrene oplever og forstår verden, hvilket har stor betydning for forståelsen af forældrenes følelsesmæssige reaktioner, handlinger og italesættelser.

Narrative metoder er særligt orienteret mod individers forsøg på at skabe sammenhæng og mening i deres liv og de sociale kontekster, de er en del af (Faber & Nielsen, 2016, s. 168-169). Det kan dog diskuteres hvorvidt denne meningskonstruktion har været upåvirket af interviewsituationen. Særligt kan der sættes spørgsmålstegn ved autenticiteten af fortællingernes overordnede struktur, idet jeg opfordrede dem til at fortælle deres historier kronologisk, hvilket måske ikke var måden de selv ville have fortalt den på. Dette valg i forhold til struktureringen af interviewguiden med et kronologisk afsæt, kan derfor have forringet den interne validitet, fordi den overordnede narrative struktur ikke med sikkerhed er valid for den undersøgte population (Jensen & Kvist, 2019, s. 56).

Med både specialets socialkonstruktivistiske og narrative udgangspunkt er en vigtig erkendelse også, at interviewsituationerne i sig selv udgør en kontekst for konstruktionen af viden (Warming, 2019, s. 120). Min gestik, mine opfølgende spørgsmål og reaktioner på det fortalte, kan informanterne have opfattet som en opfordring til enten at fortælle mere eller mindre om et bestemt emne eller situation. Min position som videreformidler af forældrenes fortællinger, kan også have betydning for, hvordan de har fortalt deres historier og hvordan de har forsøgt at overbevise mig om, hvilke dele af deres historier der var vigtigst. Det er netop her, at narrativerne får et dialogisk og performativt perspektiv, idet narrativet konstrueres i dialogen (Bengtsson & Andersen, 2017, s. 287), og dermed bliver jeg også en del af konstruktionen af informanternes narrativer. Flere af forældrene udtrykte desuden et stort ønske om at deltage i interviewet, fordi de ønskede, at deres historier skulle frem i lyset. Det kan derfor diskuteres, om informanterne ikke alene blot genfortæller deres oplevelser, men også udnytter deres position som fortæller performativt. Når man ser på interviewsituationen som den kontekst, de performer deres narrativer i, kan der altså argumenteres for, at jeg som lytter er et middel til at få deres fortællinger og oplevelser formidlet ud, og derfor skal narrativerne også forstås i denne kontekst. Det kan derfor diskuteres hvorvidt, eksempelvis de stærkt ladede ord, som forældrene benytter, må ses som værende en performativ strategi til at overbevise mig som lytter og videreformidler om fortællingens sandhed og alvorlighedsgrad. Dette vidner også om, hvordan narrativer er foranderlige og dynamiske, og afhænger af tid, sted og kontekst. I en anden kontekst og på et andet tidspunkt havde forældrene måske fortalt et andet narrativ med et andet plot og en anden morale.

9.0 Konklusion

Specialets konklusion skal ses i lyset af socialkonstruktivismen, og de perspektiver der er anlagt empirien. Den analytiske generaliserbarhed med de inkluderede forskningsartikler styrker dog konklusionernes gyldighed i en bredere sammenhæng. Med følgende konklusion ønskes specialets problemformulering besvaret:

Hvordan konstruerer forældre med anbragte børn et narrativ om deres oplevelse af anbringelsessagen, og hvordan arbejder projektet ULF Særlig Støtte med mental støtte til disse forældre efter selve anbringelsen?

Det kan ud fra denne undersøgelse konkluderes, at forældre med anbragte børn oplever at blive mødt af fordomme og stigmatisering, hvilket får konsekvenser i sociale relationer og

sammenhænge. Processen omkring anbringelsen medfører en tæt kontakt med myndighederne, hvilket forældrene oplever som overvågning, der med Foucault kan forstås som en disciplinerende teknik (2002). Nogle forældre begynder at internalisere synet på sig selv som uegnede forældre, men i konstruktionen af deres narrativer tager de stærk afstand fra denne subjektposition. Det kan konkluderes, at myndighederne i høj grad positioneres som modstander i forældrenes fortællinger, hvilket giver indblik i, hvordan forældrene oplever og forstår den verden, de befinder sig i. Forældrene søger derfor i høj grad med deres narrativer at konstruere en virkelighed, hvor de bliver ofre for systemets behandling. Med modstanden opstår en stor vrede, hvilket særligt også har rod i en manglende forståelse for anbringelsens årsag. Det kan derfor konkluderes, at det særligt er vigtigt at sikre, at forældre til anbragte børn forstår, hvorfor barnet anbringes. Denne vrede og modstand synes at være problematisk for samarbejdet mellem forældre og myndighed, da det må formodes at få konsekvenser for både det anbragte barn og forældrenes mulighed for hjemgivelse eller øget samvær.

Det er dog ikke kun vrede, der fylder hos forældrene. Forældrene har mange forskelligartede følelser, og særligt har de en stor og kompleks sorg over anbringelsen. Det kan ud fra denne undersøgelse konkluderes, at forældrene pendulerer mellem sorg og vrede i deres fortællinger. Denne sorg italesætter forældrene som ikke-anerkendt af samfundet, hvorfor de oplever udfordringer med at modtage støtte i relation til sorgen. Med Fraser (1999) kan der konkluderes, at disse forældre ikke har lige adgang til at modtage støtte og hjælp til bearbejdningen af sorgen sammenlignet med andre med en anden type sorg. Til trods for at forældrene har et stort støttebehov, påvirker modstanden mod systemet deres lyst til at tage imod den støtte, de faktisk tilbydes. Det kan derfor konkluderes, at der er en kompleksitet i forhold til støttebehovet, der synes at have rod i positioneringen af systemet som modstander.

Ud fra analysen kan det konkluderes, at ULF Særlig Støtte (ULF SS) er et tilbud, der ønsker at rumme forældrenes forskelligartede følelser og i særdeleshed også forældrenes sorg. Med støtten tilbyder ULF SS en subjektposition, hvor forældrene må forstå sig selv gennem den støtte der tilbydes, hvilket potentielt kan indebære at acceptere anbringelsen og se en fremtid uden barnet. Dette disharmonerer umiddelbart med forældrenes ønsker i denne undersøgelse, idet de kæmper for hjemgivelse eller øget samvær. Med afsæt i diskussionen kan det dog konkluderes, at ULF SS har sin berettigelse, fordi ULF SS kan støtte forældrene til se en fremtid for sig uden barnet, hvorved forældreskabet ikke hjemsøges af en fremtid, der måske aldrig bliver en realitet. Samtidig kan det med Antonovsky konkluderes, at ULF SS kan bidrage til en øget oplevelse af sammenhæng (2000), og derved gøre forældrene bedre i stand til at overkommer anbringelsen som udfordring.

Overordnet kan det altså konkluderes, at der er risiko for, at disse forældres udsathed forøges efter anbringelsen, idet anbringelsen af en belastende begivenhed, der medfører udfordrende følelser og oplevelser. Særligt hvis sorgen og de følelsesmæssige reaktioner ikke anerkendes, og hvis de samtidig ikke tilbydes en målrettet mental støtte til at bearbejde det hændte.

10.0 Litteraturliste

- Antczak, H. B., Henriksen, A. E. & Svendsen, I. L. (2022). Indledning. I Henriksen, A.E., Nielsen, H.S. & Antczak, H.B. (red.) *Socialfagligt arbejde med anbringelser – en grundbog*. (s. 15-29). Akademisk Forlag.
- Antonovsky, A. (2000). *Helbredets mysterium*. Hans Reitzels Forlag.
- Bekendtgørelse af barnets lov. LBK nr. 282 af 17/03/2025 som senest ændret ved nr. 469 af 14. maj 2025.
- Bekendtgørelse af lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel (Barselsloven). LBK nr. 114 af 29/01/2025 som senest ændret ved Lov nr. 437 af 6. maj 2025.
- Bengtsson, T. T. & Andersen, D. (2017). Narrativ analyse – tematisk, strukturel og performativ. I Järvinen, M. & Mik-Meyer, N. (red.). *Kvalitativ analyse – Syv traditioner*. (s. 273-294). Hans Reitzels Forlag.
- Bericat, E. (2015). The sociology of emotions: Four decades of progress. *Current Sociology*, 64(3), 491-513. DOI: 10.1177/0011392115588355
- Broadhurst, K. & Mason, C. (2017). *Birth Parents and the Collateral Consequences of Court-ordered Child Removal: Towards a Comprehensive Framework*. *International Journal of Law, Policy and The Family*, 31, 41–59. doi: 10.1093/lawfam/ebw013
- Bryman, A. (2016). *Social research methods* (5. udg.). Oxford University Press Cambridge Dictionary.
- Dahl, H. M., Stoltz, P. & Willig, R. (2005). *Interview med Nancy Fraser: Anerkendelse, omfordeling og repræsentation*. *Kvinder, Køn og Forskning*, (4), 7-16. DOI: 10.7146/kkf.v0i4.28103
- Danmarks Statisk. (u.å). *Udsatte børn og unge*. <https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/sociale-forhold/social-stoette/udsatte-boern-og-unge> (sidst besøgt d. 24. maj 2025)
- de Vaus, D. A. (2001). *Research Design in Social Research*. SAGE Publications Ltd.
- Egelund, T., Andersen, D., Hestbæk, A., Laustsen, M., Knudsen, L., Olsen, R. F. & Gerstoft, F. (2008). *Anbragte børns udvikling og vilkår – resultater fra SFI's forløbsundersøgelser af årgang 1995*. SFI – Det nationale forskningscenter for velfærd.
- Elsevier (u.å.). *Scopus: Comprehensive, multidisciplinary, trusted abstract and citation database*. <https://www.elsevier.com/products/scopus> (sidst besøgt d. 24. maj 2025)
- Faber, S. T. & Nielsen, H. P. (2016). Visuelle data og metoder i narrativ forskning. I Bo, I. G, Christensen, A. & Thomsen, T. L. *Narrativ forskning – tilgange og metoder*. (s. 167-184). Hans Reitzels Forlag.
- FBU ForældreLandsforeningen. (u.å.). *Hjem*. <https://fbu.dk/> (sidst besøgt d. 24. maj 2025)

- Fick, T. & Rødkær, T. S. (2023). *Forældre til tvangsanbragte børn får alt for sjældent krisehjælp, når deres børn bliver fjernet*. Danmarks Radio, DR. Lokaliseret på: <https://www.dr.dk/nyheder/indland/foraeldre-til-tvangsanbragte-boern-faar-alt-sjaeldent-krisehjaelp-naar-deres-boern> (sidst besøgt d. 24. maj 2025)
- Foucault, M. (2002). *Overvågning og straf. Fængslets fødsel*. Det lille forlag.
- Fraser, N. (1999). Social Justice in the Age of Identity Politics: Redistribution, Recognition and Participation. I Ray, L. & Sayer, A. *Culture and Economy after the Cultural Turn*. (s. 25-52). Sage. <https://doi.org/10.4135/9781446218112.n2>
- Frederiksen, K., Beedholm, K. & Glasdam, S. (2015). Litteraturreview. I Glasdam, S. (red.). *Bachelorprojekter indenfor det sundhedsfaglige område – indblik i videnskabelige metoder*. (2. udg., s. 53-63). Nyt Nordisk Forlag Anold Busck.
- Goffman, E. (2010). *Stigma – om afvigerens sociale identitet*. (2. udg.). Samfundslitteratur.
- Good Tape (u.å.). *Security*. <https://goodtape.io/security> (sidst besøgt d. 19. maj 2025).
- Hørmann, E. (2015). Litteratursøgning. I Glasdam, S. (red.). *Bachelorprojekter indenfor det sundhedsfaglige område – indblik i videnskabelige metoder*. (s. 37-52). (2. udg.). Nyt Nordisk Forlag Anold Busck.
- Ingemann, J. H., Kjeldsen, L., Nørup, I. & Rasmussen, S. (2018). *Kvalitative undersøgelser i praksis – Viden om mennesker og samfund*. Samfundslitteratur.
- Jensen, M. D. & Kvist, J. Hvordan laver man en stærk analysestrategi? I Kristensen, C. J. & Hussain, M.A. (red.). *Metoder i samfundsvidenskaberne*. (2. udg., s. 43-60). Samfundslitteratur.
- Kristensen, C. J. & Hussain, M. A. (2019). Samfundsvidenskabelige metoder, hvad er det? I Kristensen, C. J. & Hussain, M. A. (red.). *Metoder i samfundsvidenskaberne*. (2. udg., s. 15-29). Samfundslitteratur.
- Kristensen, C. J. (2019). Forskningsetik i samfundsvidenskaberne. I Kristensen, C. J. & Hussain, M.A. (red.). *Metoder i samfundsvidenskaberne*. (2. udg., s. 77-97). Samfundslitteratur.
- Kristensen, J. & Larsen, J. E. (2016). Den sociale konstruktion af viden og magt. I Juul, S., Larsen, J. E. & Kristensen, J. *Sociologibogen*. (s. 137-176). Columbus.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Interview. Det kvalitative forskningsinterview som håndværk*. (3. udg.). Hans Reitzels Forlag.
- Lalayants, M. & Saitadze, I. (2025). *Separation and psychosocial challenges of parents with children in foster care*. Children and Youth Services Review, 171.
- Laustsen, M. & Andreasen, A. G. (2021). *Karakteristik af udsatte forældre, 2019*. VIVE – Viden til Velfærd Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

- Laustsen, M. (2022). Anbringelser i tal. I Henriksen, A.E., Nielsen, H.S. & Antczak, H.B. (red.) *Socialfagligt arbejde med anbringelser – en grundbog*. (s. 53-75). Akademisk Forlag.
- Lo Iacono, V., Symonds, P. & Brown, D. H. K. (2016). *Skype as a Tool for Qualitative Research Interviews*. *Sociological Research Online*, 21 (2), 1-15. DOI: 10.5153/sro.3952
- Maxwell, J. (2002). Understanding and Validity in Qualitative Research. I Huberman, A.M. & Miles, M.B. (eds.), *The Qualitative Researcher's Companion*. (s. 37-64). Sage Publications.
- Memarnia, N., Nolte, L., Norris, C. & Harborne, A. (2015). *'It felt like it was night all the time': listening to the experiences of birth mothers whose children have been taken into care or adopted*. *Adoption & Fostering*, 39(4), 303–317. SAGE. DOI: 10.1177/0308575915611516
- Merriam, S. B. & Tisdell E. J. (2015). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. (4. udg., s. 73-104). John Wiley and Sons Inc.
- Microsoft. (2025). *Security and compliance in Microsoft Teams*. <https://learn.microsoft.com/en-us/microsoftteams/security-compliance-overview> (sidst besøgt d. 15. maj 2025).
- Monrad, M. (2018). Tilvirkning af data. I Olesen, S. P. & Monrad, M. (red.). *Forsknings metode i socialt arbejde*. (s. 107-145). Hans Reitzels Forlag.
- Morriss, L. (2018). *Haunted futures: The stigma of being a mother living apart from her child(ren) as a result of state-ordered court removal*. *The Sociological Review Monographs*, 66(4), 816–831. SAGE. <https://doi.org/10.1177/0038026118777448>
- Olesen, S. P. & Carlsen, L. T. (2018). Analyse af tekst. I Olesen, S. P. & Monrad, M. (red.). *Forsknings metode i socialt arbejde*. (s. 171-202). Hans Reitzels forlag.
- Olesen, S. P. & Monrad, M. (2018). Indledning. I Olesen, S. P. & Monrad, M. (red.). *Forsknings metode i socialt arbejde*. (s. 9-33). Hans Reitzels forlag.
- Olsgaard, M., Jørgensen, K. K. & Sørensen, L. B. (2023). *Tvangsfjernelse og bortadoption – Barnets Lov 2024*. Trykværket.
- Otterlei, M. T. & Engebretsen, E. (2022). *Parents at war: A positioning analysis of how parents negotiate their loss after experiencing child removal by the state*. In *Qualitative Social Work*, 2022, 21(4). 765-782. SAGE. DOI: 10.1177/14733250211048546
- Pedersen, K. B. (2012). Socialkonstruktivisme. I Juul, S. & Pedersen, K. B. (red.). *Samfundsvidenskabernes videnskabsteori – en indføring*. (s. 187-232). Hans Reitzels Forlag.
- Poulsen, B. (2019). Semistrukturerede interviews. I Kristensen, C. J. & Hussain, M.A. (red.). *Metoder i samfundsvidenskaberne*. (2. udg., s. 97-116). Samfundslitteratur.
- Riessman, C. K. (1993). *Narrative analysis*. Sage Publications.
- Riessman, C. K. (2017). Narrativ analyse i samfundsvidenskaberne. I Järvinen, M. & Mik-Meyer, N. (red.). *Kvalitativ analyse – Syv traditioner*. (s. 235-273). Hans Reitzels Forlag.

- Ringø, P. & Christensen, M. (2022). Anvendt videnskabsteori. I Engen, M., Østergaard, P., Svensson, C. & Nielsen, V. (red.). *Problembaserede undersøgelser på socialrådgiveruddannelsen*. (s. 115-131). Hans Reitzels Forlag.
- Syrstad, E. & Slettebø, T. (2020). *To understand the incomprehensible: A qualitative study of parents' challenges after child removal and their experiences with support services*. In *Child & Family Social Work*. 2020, 25, 100-107. John Willey & Sons Ltd. DOI: 10.1111/cfs.12662
- Uddannelses- og forskningsministeriet. (2014). *Den danske kodeks for integritet i forskning*. Lokaliseret på: <https://ufm.dk/publikationer/2015/den-danske-kodeks-for-integritet-i-forskning> (sidst besøgt d. 20. maj 2025)
- ULF. (u.å.). *ULF Særlig Støtte – ifm. graviditet og anbringelse. Informationspjece til fagprofessionelle*. Udviklingshæmmedes Landsforbund. Lokaliseret på: <https://www.ulf.dk/projekter/ulf-saerlig-stoette-i-forbindelse-med-graviditet-og-anbringelse/> (sidst besøgt d. 24. maj 2025)
- Warming, H. (2019). Narrative interviews. I Kristensen, C. J. & Hussain, M.A. (red.). *Metoder i samfundsvidenskaberne*. (2. udg., s. 117-131). Samfundslitteratur.
- AAU^a (u.å.). *Primo Research Assistant*. <https://www.aub.aau.dk/sog/primo-research-assistant> (sidst besøgt d. 19. maj 2025)
- AAU^b (u.å.). *Generativ AI og sikkerhed*. <https://www.sikkerhed.aau.dk/gen-ai#5f9a0779-14b1-407f-bb71-5893d615c012> (sidst besøgt d. 24. maj 2025)

11.0 Bilagsoversigt

Bilag 1: Rekrutteringsbrev til Facebook

Bilag 2: Interviewguide, facebookadministrator

Bilag 3: Interviewguide, forældre med anbragte børn

Bilag 4: Interviewguide, medarbejdere i ULF Særlig Støtte

Bilag 5: Skabelon af samtykkeerklæring

Bilag 6: Transskriberingsguide

Bilag 7: Kodetræ, tematisk kodning

Bilag 8: "Min forløbsbog", ULF Særlig Støtte

Bilag 9: Portfolio